

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govecu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobodjenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVI. št. 171 (13.704)

Trst, četrtek, 2. avgusta 1990

Glasovanje je potekalo tajno, »prostostrelcev« tokrat skoraj ni bilo

Poslanska zbornica z večino glasov odobrila zakon o reformi televizije

Pred glasovanjem se je ozračje razgrela z neomikano izmenjavo mnenj med radikalci in socialisti
O zakonu Mammi se bo sedaj izrekel še senat, ki bi ga moral odobriti še pred koncem tedna

RIM — Poslanska zbornica je z večino glasov odobrila zakon o reformi radiotelevizijskih oddaj. Glasovanje je bilo tajno, tako je dan prej odločila predsednica zbornice Iottijeva, kontestacij, ki so jih nekateri napovedovali in se jih hkrati bali, pa ni bilo. Poniknili so tudi tako imenovani prostostrelci, saj je bilo glasov - presenečenj nekako med 25 in 40, kar je pač že »fiziološki« pojav.

Zakon Mammi je torej premostil najhujšo težavo, napetost pa se zato ni prav nič podela. Tik pred glasovanjem je v zbornici završalo, padle so žaljive besede, v lase so si tokrat prišli socialisti in radikalci. Začeli so prav socialisti z Labriolo, ki je Iottijevi očital, da hoče izničiti načelo o javnem glasovanju, ki je po volilni reformi v parlamentu postalo pravilo. Podoben očitek je ponovil tudi socialdemokrat Caria, Iottijevo je plaho podprl Lanzinger (zeleni), izpodbil ga je demokrat Gitti, na to pa se je oglašil radikalec D'Amato. Skupščino je »pomiril« rekoč, da bodo že priskočili na pomoč prostostrelci, potem pa je nekako brez veze imenoval Craxija za novega Napoleona. Socialist Marianetti ga je

utišal, ker pa ni šlo, je D'Amato prisodil prvega »kretena«, nato še drugega, povzela je še opozicija, ki mu je servirala svojega »prodanca«. Iottijevi ni preostalo drugega, kot da omikano pomiri duhove, kar pa jo je stalo precej napora (na sliki AP).

Predsednica je razgrete poslance oštela, saj se je iz parterja slišal tudi očitek na njen račun, in sicer da je služkinja vlade in da je na račun zakona Mammi izrekla precej ostrih kritik zunaj parlamenta. Predvsem pa se Iottijeva sprašuje, ali ne bi bilo umestno spremeniti nekatera pravila v zvezi z glasovanjem, pa čeprav so jih poslanci sami določili. »Vse bolj se mi vsiljuje sum, da še nismo dovolj zreli, da bi brez polemik sprejemali odločitve predsednika poslanske zbornice. Prepričana sem, da sem zaščitila pravice o svobodnem izbiranju vseh državljanov s tem, da sem se odločila za tajno glasovanje«, je izjavila Iottijeva in si zaslužila aplavz s strani opozicije. Kljub nekaterim izrazom solidarnosti pa je PSI ohranila kritično stališče do odločitve. Zakon bo sedaj prešel v senat, ki ga bo v tednu moral potrditi.

G. R.

Andreotti: Brenneke je navaden lažnivec

RIM — Afero o domnevni povezavi med prostozidarsko ložo P2 in tajno službo CIA, ki so jo sprožile oddaje prve televizijske mreže RAI, je včeraj v poslanski zbornici povzel tudi predsednik vlade Giulio Andreotti. Uredniku TG 1, ki je oddajo omogočil, je namenil ostro kritiko, saj je med drugim izjavil, da je s predvajanjem drugega dela reportaže, v terek zvečer, urednik pokazal nesprijemljivo in provokantno zadržanje.

Andreotti je tudi odgovoril na številne interpelacije v zvezi s pismom, ki mu ga je v začetku julija poslal predsednik Cossiga. Poudaril je, da je »samozvani tajni agent CIA« Richard Brenneke nezanesljiv človek in prav zato je bila dolžnost TG 1 preveriti verodostojnost njegovih izjav in pričevanj. »Izjave o domnevni povezavi med CIA in ložo P2, katere namen je bil materialno podpreti italijanski terorizem in podplačati morilce švedskega premiera Olofa Palmeja, so nesmiselne in nelogične,« je menil Andreotti.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Nabrežina: zaskrbljenost Slovencev

VOJMRIR TAVČAR

Prvič po vojni bo Občino Devin-Nabrežina vodil neslovenski župan. V terek zvečer je bil namreč za prvega občana izvoljen z glasovi KD, PSI in SSK kandidat krščanske demokracije Dario Locchi. Taka rešitev je bila sicer pričakovana, saj so pogajanja med strankami jasno kazala, kakšen dogovor se oblikuje, nekatere ugotovitve pa se vsiljujejo že zaradi samega dejstva, da je prišlo do tako bistvenega premika v primerjavi z doslej veljavno prakso slovenskega župana.

Dejstvo, da je bil prvič v povojnem času izvoljen župan italijanske narodnosti, za slovensko narodnostno skupnost v Italiji ni razveseljivo. Krajevne uprave so doslej, ob pomanjkanju ustrezne zakonske zaščite, tista struktura, v kateri Slovenci lahko vsaj delno uveljavljajo svoje pravice, slovenska uprava, zlasti pa slovenski župan v določeni občini je nepogrešljiv razpoznavni znak, da gre za narodnostno mešano območje. Ob idealnih narodnostnih pogojih in ob ustreznih zakonski zaščiti slovenske narodnostne skupnosti bi župana, ki obvlada oba jezika, ne imel za Slovence tolikšnega pomena, kot ga lahko ima. V sedanjih razmerah pa je slovenska narodnost upravitelj, predvsem pa župana, edino jamstvo, da bo uprava z zadostnim posluhom za potrebe manjšine znala biti res uprava vseh občanov, ne glede na njihov materni jezik. Izkušnja celotnega obdobja dokazuje, da je bilo doslej vselej tako.

Zaradi tega dejstva vzbuja oblikovanje sedanje uprave v Občini Devin-Nabrežina zaskrbljenost. Program, ki je bil sprejet, je do slovenske narodnostne skupnosti dokaj odprt in postavlja spodbujanje sožitja kot eno glavnih programskih točk. Izkušnja pa uči, da so eno obljube, drugo pa je uresničevanje programa v praksi. In s tega vidika tem bolj zaskrbljujejo namigi o možni uvedbi samo italijanskih osebnih izkaznic, kar ne bi bilo v duhu obljubljenega sožitja.

Sporazum o izvolitvi nove uprave v Občini Devin-Nabrežina ni nastal samo v občinskem okviru, pač pa so k dogovoru znatno prispevala tudi pokrajinska tajništva strank, kar je sicer v italijanski politični praksi nekaj povsem normalnega, ima pa za posledico dejstvo, da se k reševanju vprašanj ne pristopa zgolj z občinsko pač pa s širšo optiko, ki vključuje tudi druga ravnanja. To sicer omogoča sklenitev dogovorov in jamči vsaj formalno upravljanje

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Nove oblike sodelovanja med državami našega območja

Vrsta konkretnih sporazumov na beneškem sestanku pentagonale

BENETKE — Vrh srednjeevropske peterice, brez gostitelja Giulia Andreottija, ki ga je v Rimu zadržal parlamentni zaplet okrog televizijskega zakona, je včeraj tu v Benetkah sprejel politično deklaracijo in program sodelovanja ter sporočilo, v katerem izražajo svojo privrženost Helsinški deklaraciji, sprejeti na današnji dan pred petnajstimi leti.

Jugoslavijo sta v Benetkah zastopala predsednik vlade Ante Marković in zunanji minister Budimir Lončar, za mizo z jugoslovansko zastavico pa smo opazili tudi slovenskega zunanjega ministra dr. Dimitrija Rupla, ki se je včeraj tu udeleževal srednjeevropskega kulturnega foruma. V imenu Italije, gostitelja in koordinatorske »pentagonale« za prihodnje leto dni, je udeležence sestanka pozdravil podpredsednik vlade Claudio Martelli.

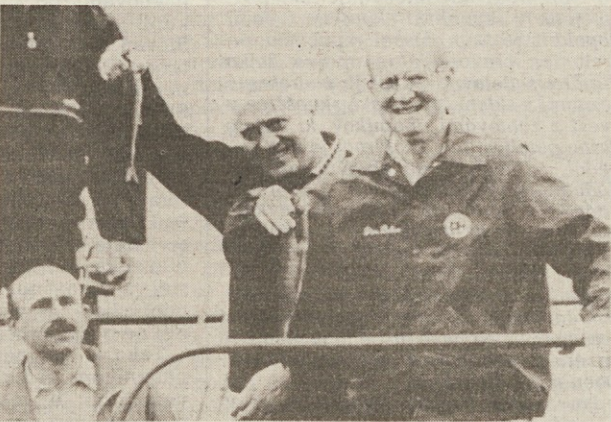
Da pri tej peterokotni zvezi ne gre za neobvezujoče politično paberkovanje, govori tudi včeraj sprejeti program sodelovanja, ki komaj devet mesecev po budiimpeštanskem spočetju prinaša enajst strani konkretnih načrtov za sedem sodelovalnih področij od prometne infrastrukture do kulturnih manifestacij in tudi načelno opredeljeno konstrukcijo financiranja, pri čemer naj bi pomembno vlogo odigrali Svetovna banka in evropske finančne ustanove; vse so imele v Benetkah svoje zastopnike.

Med številnimi načrti naj (za pokušino) navedemo samo

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Ševardnadze in Baker sta se sestala v sibirskem Irkutsku

Priprava na srečanje predsednikov

Baker in Ševardnadze sta si privoščila tudi krajši ribiški oddih

MOSKVA — Zunanja ministra ZSSR in ZDA, Eduard Ševardnadze in James Baker, sta v Irkutsku začela dvodnevno delovno srečanje. Po tem, ko so v terek potrdili, da se bosta predsednika obeh supersil, Mihail Gorbačov in George Bush, sestala še letos, je pač priprava tega vrhunkega srečanja ena osrednjih tem za njuna zunanja ministra.

Pogovori so namenjeni predvsem široki izmenjavi mnenj o vseh žgočih svetovnih vprašanjih in o medsebojnih odnosih, zlasti še gospodarskih. O tem, kaj sta se morebiti včeraj domenila voditelja diplomacij iz Moskve in Washingtona, za zdaj še niso sporočili, pač pa napovedujejo njuno skupno tiskovno konferenco. Vse to je že prešlo v navado, pa v Moskvi radi govorijo o

poglobljanju sovjetsko-ameriškega di-

aloga. Gospodarskim vprašanjem pripada tokrat še posebej občutljiva vloga, saj bi se po sestanku sedemice bogatih v Houstonu Bela hiša zdaj morala bolj jasno opredeliti za konkretno pomoč Mihailu Gorbačovu. V tukajšnjem tisku spet poudarjeno navajajo izjavo tiskovnega predstavnika Bele hiše, ki je vnovič zagotovil, da Bush podpira reforme Gorbačova. V Washingtonu se je namreč mudil predsednik latvijske vlade s svojim zunanjim ministrom, pa je pri ameriškem predsedniku očitno brez dosti uspeha moledoval, naj bi ZDA uradno priznale neodvisno Latvijo, če že nikoli niso priznale nasilne priključitve Pribaltika k Sovjetski zvezi.

Danes svečanost ob 10. obletnici pokola v Bologni

BOLOGNA — Danes bodo v Bologni spominske svečanosti ob deseti obletnici pokola na železniški postaji. Ob 10.25 je v soboto, 2. avgusta, eksplodirala bomba, ki je terjala 85 žrtev in ranila 200 ljudi. Bologna, ki prav tako kot vsi v državi že deset let pričakuje in upa, da bo kdo našel in kaznoval krivce, bo od 9. do 12. ure mrtvo mesto. Vsa zasebna in javna podjetja bodo zaprta tri ure, vse dejavnosti pa bodo prekinili za pet minut ob 10.25 dalje, na ulicah pa se bo vila povorka brez transparentov in zastav.

Ob tisti uri se bo z minuto molka pričela tudi spominska svečanost, ki se je bodo udeležili najvišji zastopniki krajevnih oblasti, vsedržavno vodstvo CGIL, CISL in UIL, komunistični tajnik Occhetto in številne delegacije sindikalnih organizacij. Na govorniškem odru se bodo zavrstili predsednik združenja sorodnikov žrtev Secci in bolonjski župan Imbeni. Mladi Palestinec in njegov izraelski soletnik bosta nato zaključila svečanosti v duhu sprave in miru.

Potem ko je Kuvajt zavrnil iraške zahteve po reviziji meja Irak in Kuvajt prekinila dvostranske pogovore o iskanju izhoda iz krize

BAGDAD — Irak in Kuvajt sta včeraj v arabskem mestu Džeda prekinila malo pred tem začeta pogajanja za rešitev krize med obema državama. Dialog sta prekinila zaradi nepripravljenosti Kuvajta, da sprejme iraške zahteve; ta je prejšnje dni zahteval, da bi mu Kuvajt odstopil del ozemlja, poleg tega pa da bi mu črtal dolgovne iz časa iraško-iranske vojne. Po splošnem mnenju se je s prekinitvijo pogajanj napetost med arabskima državama še povečala.

Iz diplomatskih virov se je včeraj razširila novica, da sta obe državi zaprli meji, vendar so vest kasneje nekateri drugi viri zanikali. Ni znano, koliko vojakov je Irak zbral na meji s Kuvajtom, saj naj bi jih po nekaterih vestih bilo 100 tisoč, po drugih pa znatno manj. Najmanj zgovoren je Irak, ki trdi, da je položaj na meji z Irakom povsem miren. Visoki kuvajtski funkcionar

pa je zanikal vesti, po katerih naj bi Irak že začel vojaški napad.

Zaostritev odnosov med Irakom in Kuvajtom je imela odmev v glavnem mestu Egipta, kjer poteka letno zasedanje Islamske konference. Precejšnje zaskrbljenost je povzročil zlasti nenaden odhod iraškega notranjega ministra v domovino.

Na istem zasedanju pa je prišlo do zblizanja med še sprtima Irakom in Irakom; na neformalnih stikih naj bi predstavniki obeh držav pristali na mirovni načrt Organizacije združenih narodov.

Osrednje vprašanje na zasedanju Islamske konference je prav gotovo palestinski problem. Zunanji minister Savdove Arabije Saud Al Fajzal je dejal, da ima to vprašanje prioriteto za svetovno muslimansko skupnost. Podobnega mnenja je bil šef po-

litičnega urada PLO Faruk Kadumi, ki je izrazil upanje, da se bo prekinjeni dialog med njegovo organizacijo in Združenimi ameriški državami zopet vzpostavil. Pakistanski zunanji minister pa je glede palestinskega voza bil mnenja, da je naseljevanje sovjetskih Židov na zasedenih arabskih ozemljih in v Gazi nelegalno, zato je predlagal, da bi zahtevali ustavitev priseljevanja na ta ozemlja.

Pakistanski zunanji minister je v istem poročilu opozoril tudi na zaostritev odnosov med Pakistanom in Indijo glede Kašmirja. Indijo je obtožil grozodejstev nad prebivalstvom, hkrati pa jo obtožil, da noče upoštevati samoodločbe tamkajšnega prebivalstva. Pakistanski minister je nato predlagal, da bi konferenca podprla pakistanski predlog o plebiscitu v Kašmirju.

V Libanonu v teku hudi spopadi med Palestinci

BEJRUT — Bitka med šiiti, ki se je zaostрила pred dvema tednoma, se je sprevrgla v pravo bratomorno vojno med Palestinci. Libanonski Jug je bil včeraj prizorišče šesturne bitke, ki se je zaključila s težkim obračunom žrtev: 22 palestinskih gverilcev je obležalo na bojišču, ranjenih pa jih je bilo 79. V Ein El-Hilvehu so se spopadli vojaki Al Fataha, oboroženega krila Arafatove PLO, in disidentsko proiransko gibanje, ki ga vodi Džamal Sulejman.

Arafatu naklonjeni vojaki so obkolili fundamentaliste v okraju Džabal Halib v begunskem taborišču Ein El-Hilveh in jih potisnili do vzhodne meje taborišča. Protinapad Sulejmanovih gverilcev je bil izredno odločen in se je zaključil s smrtjo osmih vojakov. Najvišjo ceno pa so plačali palestinski begunci, ki so množično zapustili vse prej kot varno taborišče in se podali še bolj južno.

Trinidadski uporniki so se končno predali

PORT OF SPAIN — Poskus državnega udara v državi Trinidad in Tobago je trajal šest dni. Včeraj zvečer so se namreč predali islamski integralisti gibanja Džamat Al Mislimen, ki so že predvčerajšnjim izpustili glavnega talca, premiera Arthura Robinsona.

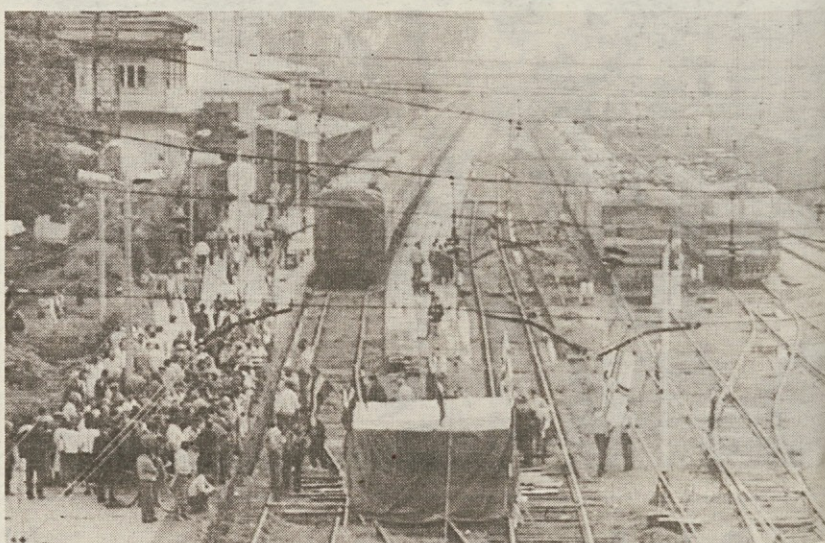
Po sorazmerno mirni noči je trinidadski pravosodni minister Anthony Smart dejal, da se je položaj precej zaostril, ker so uporniki povečali svoje zahteve in niso bili pripravljeni kloniti. Šele kasneje so nastopili nekateri dejavniki, ki so spravili v krizo poveljnika uporniške skupine. Abu Bakr je očitno spoznal, da ima v rokah talce brez prave politične moči in se je zato odločil za predajo. Z njim je zapustilo sedež televizije TTT in vladno palačo 120 muslimanskih upornikov ter vseh 40 talcev, med katerimi je bilo tudi 10 ministrov.

Abu Bakr je obtožil začasno vlado Winstona Dookerama namestnika pre-

miera in predsednika republike Hasanaliya nekorektnega obnašanja do talcev. Pustili naj bi, da so ostali brez hrane, poleg tega pa niso sodelovali pri pogajanjih, so pa dovolili, da je Abu Bakr ohranil telefonske zveze z uporniki v poslopju TTT. Poskus državnega udara pa je najbrž spodletel tudi zato, ker so ga izrabile vladne sile, da so »upokojile« trinidadskega premiera Robinsona in ga de facto že nadomestile z Winstonom Dookerom.

Obračun žrtev, ki jih je terjal spodleteli puč, pa je kljub vsemu visok. Trinidadske oblasti trdijo, da je umrlo 27 oseb, venezuelski tiskovni viri pa poročajo o 500 in več mrtvih. Karibska gospodarska skupnost Caricom je vsekakor podprla Dookerama in je poskrbela tudi za primerno vojaško pomoč, ki so jo nudile Jamajka, Grenada in Venezuela.

Gruzijska opozicija je prekinila protest

MOSKVA — Po šestih dneh zasedbe železniških prog (na sliki AP) je železniški promet v Gruziji včeraj zopet stekel. Pripadniki opozicijskih skupin so namreč prekinili blokado, odločitev pa so sprejeli potem ko so tamkajšnje oblasti izkazale popustljivost do njihovih zahtev. Odločilnega pomena je bil sklep gruzijskega parlamenta, da začne obravnavo zakonskih predlogov o republiških parlamentarnih volitvah. Enega od zakonskih predlogov je pripravila opozicija, za deva pa pravice volilcev.

Do nejevolje pa je prišlo v Armeniji, kjer je tamkajšnji vrhovni sovjet (parlament) zahteval preključ odloka, s katerim je Mihail Gorbačov 25. julija ukazal razpustitev nelegalnih krajevnih milic; odlok zadeva vse sovjetske republike, v njem pa je rečeno, da se morajo oborožene skupine, ki jih ustava ne predvideva, razpustiti v teku 15 dni. Armenski vrhovni sovjet je mnenja, da bi ta ukrep še povečal napetost in konflikte. Po pisanju Pravde naj bi v Armeniji bilo približno 10 tisoč pripadnikov tovrstnih milic, med njimi pa naj bi bili tudi nekateri poslanci vrhovnega sovjeta. Pravda dodaja, da so Gorbačovov odlok drugod sprejeli različno; v Azerbajdžanu je prebivalstvo odlok pozdravilo z zadovoljstvom, vendar oboroženi nelegalni oddelki doslej še niso odložili orožja. V Kirgiziji naj ne bi bilo organiziranih milic, vseeno pa so ljudje dobro oboroženi.

nadaljevanja s 1. strani

● Nabrežina

vost, vendar reševanje problemov pogojuje prav zato, ker jih vzporeja v širši mozaik porazdelitve funkcij in zadolžitve.

Nova uprava v Občini Devin-Nabrežina je tudi posledica nastalega narodnostnega razmerja v tej občini (ki ni bilo samo sad naravnih demografskih gibanj, pač pa posledica tridesetletnih pritiskov), predvsem pa je odraz nedavnih volilnih izidov, po katerih je bilo v občinski svet izvoljenih šest slovenskih svetovalcev na dvajset. Odločitev volilcev je bila najbrž tudi posledica kandidatnih list, ki so jih predložile razne stranke, ki imajo pri tem svojo odgovornost. Kljub vsemu temu se pa vsiljuje vprašanje, ali ne bi Slovenci, kljub politični raznolikosti, z enotnejšim nastopom lahko dosegli več? Ali res ne bi bili mogli najti bolj skupnega jezika ob problemu, kot je narodnostni predznak župana in uprave v občini, kot je Devin-Nabrežina, ki je za vse Slovence na Tržaškem pa tudi v ostalih dveh pokrajinah bistvenega pomena?

Volilni izidi v tej občini so sicer preprečili tisto izrazito nacionalistično opcijo, za katero so se med volilno kampanjo ogrevale nekatere sile. Nova uprava je tudi s tega vidika sad takega volilnega izida. Dogajanje v občini bomo sledili še bolj pozorno kot doslej in, kot je praksa časopisa, delo upraviteljev presojali po dejstvih in v luči interesov slovenskega prebivalstva. Novemu županu Locchiju resnično želimo, da bi bil kot vsi njegovi dosedanjí slovenski predhodniki res župan vseh občanov. Če bo tako, bo odvisno od njegove politične in človeške občutljivosti, pa tudi od tega, koliko bodo znali biti ob narodnostnih vprašanjih brezkompromisni slovenski predstavniki v odboru, slovenski svetovalci v občinskem svetu, pa tudi kako pozorni bodo slovensko prebivalstvo in njegove organizacije do dela upraviteljev.

● Andreotti o TG1

Po njegovem mnenju ZDA ne bi nikoli dopustile takih spletek, atentat na Palmeja pa sploh nima značilnosti, ki bi kakorkoli pričale o italijanski teroristični matrici. Predsednik vlade je potrdil tudi, da ni dokazov, ki bi potrjevali Brennekov pripadnost CIA ali FBI, pač pa je navaden prekupčevalec orožja, ki ne more potrditi niti tega, ali je kdaj sploh zaključil kakšno kupčijo.

Prav zaradi tega reportaže TG 1 niso verodostojne, kot niso verodostojne govorice o povezavi med italijanskim teroristom in vzhodnimi tajnimi službami. »Res pa je, da so italijanske tajne službe zašle na stran pota, vendar se je to dogajalo v preteklosti,« je še naglasil Andreotti. Njegove izjave pa niso prepričale vseh; Tortorella (KPI) mu je med drugim očital, da je tipičen predstavnik nesposobne vlade, ki je v prvi osebi odgovorna za neučinkovitost sodstva.

G. R.

● Pentagonala

nekateri: avtocestna in železniška povezava Trst-Ljubljana-Budimpešta ter avtocestna povezava Linz-Zagreb-Jadransko morje, medregionalni zračni promet in skupni trenajni center za kontrolorje letenja, srednjeevropski satelitski sistem, mednarodni prirodni park na naši tromeji, skupna predelava odpadkov, sodelovanje oziroma prenos kapitala ter izkušanj male in srednje industrije, pri čemer bo še posebej odločujoča moč in želja Italije po novih tržiščih.

Na tiskovni konferenci po zaključeni plenarni seji (za zaprtimi vrati) so predstavili tudi sklepno poročilo (srednjeevropskega) kulturnega foruma, ki govori o predlaganih področjih sodelovanja, o ideološke navlake razbremenjenem ponovnem branju evropske zgodovine, pa tudi o nujno večji občutljivosti, ne samo za manjšine, ampak tudi za narode znotraj držav, za njihovo avtonomijo, ki jo ni moč odpraviti z nacionalističnim egoizmom.

Zbranim novinarjem so sporočili, da bo naslednji vrh »pentagonale«, prihodnje leto v Dubrovniku.

I. G.

Jugoslovanski par žrtev maničnega morilca v Grčiji

ATENE — V zahodni Trakiji se je ponovno oglasil skrivnostni ubijalec z lovsko dvocevko. Tokrat sta bili njegovi žrtvi, kakor kaže, dva Jugoslovana.

Če je res, kar smo izvedeli in kaže da je, je to že peti zločin pošasti iz Trakije, ki išče žrtve na parkirističih med Aleksandropolism in Ksantijo, nedaleč od grško-turške meje. Doslej je ubil deset ljudi. Neznani zločinec mori izključno pare v parkiranih avtomobilih, nato pa jih polije z bencinom in zažge, da bi zakril sledi. To se je zgodilo tudi 26. julija zgodaj zjutraj, pri kraju Mestos, 25 kilometrov od Aleksandropolisa, ko sta bili ubiti dve osebi v mercedesu beograjske registracije BG 889-970.

Grški policiji še ni uspelo identificirati zloglenih trupel. Izvedelo se je, da gre za Dragana Erdelja (taksista) in Marijano Dojčinovič, oba iz Kovina. Starši žrtev so že dopotovali v Grčijo, da bi pomagala pri identifikaciji. Starša sta že na poti za Aleksandropolis in skrivnost bo kmalu pojasnjena.

Kaj vse se je dogajalo 26. julija na nekem parkirišču bo verjetno ostala neznanka. Nekateri prebivalci, katerih izjave prenaša tamkajšnji tisk, so potrdili, da so to jutro slišali nekaj strelav. Kmalu za tem pa so videli ogenj. Prepričani so, da je morilec po zločinu odpeljal avto na drugo parkirališče in ga šele tam zažgal.

Grška policija je o tem zločinu uradno obvestila jugoslovanski konzulat v Solunu, čeprav žrtev še niso identificirali.

Tisk piše, da so na mestu zločina našli tri tulce iz lovske puške - dvocevke. To navaja tudi na misel, da gre za pošast iz Trakije, ki se občasno oglašja že več kot dve leti in vedno uporablja lovsko puško.

Policija je organizirala veliko akcijo, da bi ji uspelo najti pošast iz Trakije, ki jih že dve leti poštno vleče za nos. Veliko ljudi so že zaslili, predvsem zato, da bi ugotovili, kdo bi lahko bil lastnik lovske dvocevke, ki je po vsej verjetnosti italijanske izdelave. Za zdaj niso uradno sporočili še ničesar, kar daje slutiti, da je raziskava ostala na mestu: (dd)

V Dobu končali gladovno stavko

DOB — V torek zvečer so zaporniki na Dobu pri Mirni končali gladovno stavko in imenovali poseben odbor, ki bo spremljal uresničevanje sklepov, sprejetih v republiški skupščini. Včeraj dopoldne je Dob obiskal republiški sekretar za pravosodje in upravo Rajko Pirnat s sodelavci. Odbor je podrobneje seznanil s sklepi republiške skupščine v zvezi z zahtevami upornikov, ki terjajo delno pomilostitev. Dr. Pirnat je tudi povedal, da bodo hkrati obravnavali tudi dodatno zahtevo obsojencev z odprtega oddelka v Hotemežu, ki so tudi stavkali. Gre za to, da bi obsojencem, ki prestajajo kazni v odprtih oddelkih, omogočili izredni pogojni odpust po eni tretjini odslužene kazni, kar sicer republiški zakon dovoljuje. Odbor obsojencev je bil s tem zadovoljen, tako da se je življenje v kazensko-poboljševalnem zavodu na Dobu normaliziralo.

Pravosodni minister Pirnat pa je v včerajšnjem pogovoru pohvalil vodstvo doma in njegove strokovne službe, ki so v času gladovne stavke ustrezno delovali in okrepali. (dd)

Nemo propheta in patria

PARIZ — Pred dnevi je svet obšla novica o doslej najdražji sliki živečega slikarja: 2 krat 3 metre veliko platno, imenovano po odkritju Amerike, je kupil ameriški milijonar in zbiratelj Stevan Mortensen za 25 milijonov dolarjev. Poleg cene pa je seveda posebej zanimivo to, da je sliko izdelal Slovenec Marjan Hajnrih-Fram, ki pa že 15 let živi v Franciji (kjer se podpisuje Maryan Heinrich-Frama).

Jugoslovanski časnikiarji zdaj telefonirajo po slovenskih galerijah zašlusujejo likovne kritike in strokovnjake ter iščejo kakršnokoli sled za omenjenim slikarjem. Toda ves trud je bil doslej zaman: novinarji presenečeno ugotavljajo, da menda Fram v Sloveniji ne pozna nihče.

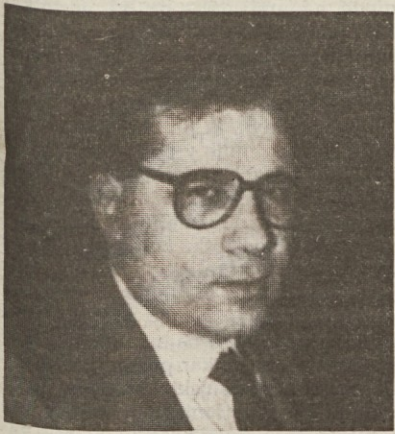
Tako se pač rado dogaja slovenskim umetnikom, ki jih tujina bolj ceni kot domovina: o Marjanu Hajnrihu so francoski časopisi s simpatijami pisali že lani, ko je zmagal na natečaju za ureditev ključnih mest Pariza ob prslavi dvestote obletnice francoske re-

volucije. Izmed dvesto predlogov je francoska žirija izbrala prav njegovo idejo. Framova temeljna zamisel je bila, da bi na podlagi zgodovinskih podatkov s francosko zastavo, trikoloro, označil proti revolucionarjem do tedaj zloglasnega zapora Bastilje, na Champs Elysees in La Concorde. Na žalost so mestni močje del ideje zavrnili, kajti na teh avenijah je potekala velika parada in bi vozila zastavo uničila.

Hajnrih se je rodil v Mariboru pred štiridesetimi leti, vendar se v svojem slikarskem delu vènomer vrača v čas otroštva. Njegova posebnost so slike velikega formata in prizadevanja, da bi kot človek izven akademij in šol z novimi projekti brez čopiča in platna združil slikarstvo z notranjo arhitekturo. Kot zanimivost povejmo še to, da je po prodaji dragocene slike prejel čestitko tudi od Ronalda Reagana.

Z. Š.

Zanfagnini prvi videmski socialistični župan

VIDEM — Socialist Piero Zanfagnini (na sliki) je bil v torek izvoljen za novega videmskega župana. Zanfagnini, ki je bil deželni sekretar socialistične stranke, je bil izvoljen s 37 glasovi. Z njegovo izvolitvijo je krščanska demokracija izgubila v vidmu župansko mesto po 42 letih neprestanega vodenja občine.

Za Zanfagninija so po skorej osemurnem zasedanju občinskega sveta glasovali predstavniki KD (19), PSI (11), PRI (3) in PSDI (2), poleg predstavnikov večinske koalicije pa so se za socialističnega kandidata opredelili še svetovalca furlanskega gibanja in zelenih marjetic. Liberalni predstavnik se je vzdržal, medtem ko so glasovali proti komunisti, misovci in zelčeni golobice. Sejo občinskega sveta je vodil bivši demokratski minister Giorgio Santuz. Novi videmski župan je včeraj zjutraj že prisegel pred prefektom, nato pa se je v popoldanskih urah sestel občinski odbor, ki je izbral za podžupana demokristjana Enrica Bertossija. V občinskem odboru so še demokristjani Paolo Rigo, Giorgio Vello, Maria Letizia Burtulo, Cesare Gottardo, Silvano parpinel in Andrea Avanzi, socialisti Romeo Mattioli, Guido Bulfone in Gianfranco Torossi, republikanec Alberto Cojutti in socialdemokrat Franco della Rossa.

Ladjo in ustrezno opremo bodo verjetno kupili v Italiji Pri koprskem Hidru izbirajo novo plovilo za čiščenje morja

GRADEŽ, KOPER — Že konec tega tedna, najkasneje pa prve dni v prihodnjem tednu bo znana odločitev o nakupu ladje in opreme za potrebe službe za varstvo morja pri koprskem Hidru. Iz t. i. ekološkega sklada so namreč v Sloveniji sklenili prispevati denar za nakup plovila za čiščenje obalnega morja. V prihodnjih petih letih naj bi se iz tega sklada zbralo okrog 388 milijonov lir za nakup plovila, za opremo pa se bo treba še dogovoriti.

Pri koprskem Hidru, katerega strokovnjaki se morajo odločiti za najboljše, najbolj sprejemljivo različico čolna, so si v minulih tednih ogledali dvoje plovil, ki jih ponujajo proizvajalci iz Italije. Prvo je plovilo Baleno, ki ga ponuja Morteo iz Genove. To s posebnim trakom pobira tako trde odpadke kot travo, solato in makro alge. Plovilo pobira tudi

nafto in ima za te namene poseben 5 kubični rezervoar.

Drugo plovilo, tega so si delavci Hidra ogledali včeraj v Gradežu, je plovilo Pelican, ki ga proizvajajo po načrtih 1984. leta ustanovljene firme Ecolmare iz Napolija. Doslej so pri Ecolmaru uspeli prodati že 85 plovil, ki s svojo drugačno tehnologijo (plovilo vodo s črpalko vsrkava in v posebnem filtru loči nafto od vode, pri čemer še vedno ostane 30 odstotna mešanica nafte in vode; ali pa vleče trde odpadke in solato, ki jih lovilec sproti meče v kontajner s prostornino 3 kubične metre) čistijo morje. Tretje plovilo, ki bo prišlo na predstavitev v petek v Koper pa je plovilo Logeco, ki ga proizvaja Intermare iz Genove. Gre za 13 metrov dolgo in 4 metre široko ladjo z rezervoarji za 20 ton nafte ali drugih podobnih odpadkov in možnostjo

enkratnega »skladiščenja« 26 ton trdih odpadkov, solate, trave in alg. To plovilo stane 700 milijonov lir, možno pa bi ga bilo kupiti tudi z ustanovitvijo mešane firme.

Kot smo že zapisali, se pri Hidru, ki mu je naložena strokovna odločitev, še niso dokončno opredelili. Dejstvo pa je, da je zadnja, sicer na videz najdražja različica, zelo mamljiva. Hidro namreč z italijansko firmo Intermare ustanavlja mešano družbo Eco-adria in preko te bi bilo možno uvoziti tudi opremo za plovilo Logeco. Cena za plovilo bi bila sprejemljiva, uvoz opreme in tudi delovanje plovila pa bi urejali na način, ki bi koristil zainteresiranim za čiščenje morja kot tudi podjetju ali podjetjem, ki se odločata za kakovostnejši pristop na tem delovnem področju.

D. G.

Francescutto in Ingo Paš o možnosti turističnega sodelovanja

NEVEJSKO SEDLO - Razvoj italijanskega turističnega središča na Nevejskem sedlu in slovenskega v Bovcu ter možnost njune povezave bili v ospredju pogovorov odbornika za turizem F-JK Gioacchina Francescutta in slovenskega ministra za turizem Inga Paša, ki sta se srečala na nevejskem sedlu. V delegaciji F-JK so bili še župna Režije Luigi Paletti in Kluz Giancarlo Pielli in predsednik družbe Promotor Pino Rosenwirth, v slovenski pa so bili tolminski župan Klanjšček in bovški turistični delavci.

Francescutto je poudaril, da je pomen srečanja v spoznavanju problemov obeh središč, v možnosti dogovora o svobodnem prehanju iz enega središča v drugo, in v oblikovanju razvojnega načrta, ki bi lahko vokvirili v sodelovanje pentagonale. Minister Paš se je strinjal vsaj s poskusno uvedbo svobodnega kretanja, odločitev o tem pa ni odvisna samo od Ljubljane.

Tržaški komunisti pri Aureliu Juriju

KOPER — Delegacija komunistične svetovalske skupine v tržaškem občinskem svetu, v kateri so bili Maurizio Pessato, Nico Costa in Stelio Spadaro, se je včeraj v Kopru srečala s predsednikom tamkajšnje občinske skupščine Aureliom Jurijem. Med pogovorom so si izmenjali informacije o problemih v obeh občinskih upravah in o družbenih in gospodarskih vprašanjih s posebnim poudarkom položaju italijanske narodnosti v Jugoslaviji.

Med razgovorom so poudarili nujnost tesnejšega sodelovanja med območji, ki so si bila doslej komplementarna in v tem okviru poudarili tudi važnost odnosov med glavnima mestoma Trstom in Koprom, prav tako so se strinjali, da bi bilo treba organizirati srečanje med predstavniki občin Furlanije-Juljske krajine in predstavniki občin istrsko-kvarnerske regije, da bi se dogovorili o sodelovanju, ki naj bi ustrezalo pričakovanju prebivalstva in bi istočasno pospešilo tudi integracijske tokove, ki so tem bolj potrebni na področjih, kot so omenjena, ki ju vežeta zgodovina in človeški stiki. Ob koncu so tržaški komunisti izročili Aureliu Juriju osnutek zakona za ohranitev in ovrednotenje istrsko-venetske kulture.

Po pomoru rib v kanalih sv. Jerneja in Drnice v Seči Konkretnega krivca pa ni

SEČOVLJE — Čeprav je od onesnaženja vode in pomora vodnega življa v kanalih Sv. Jerneja in Drnice v Seči minilo že skoraj mesec dni, pristojne službe niso odkrile konkretnega krivca za to ekološko nesrečo. Onesnaženje naj bi bilo posledica pomanjkljive kanalizacije in spleta vremenskih okoliščin.

Iz najnovejših poročil sanitarne in vodnogospodarske inšpekcije namreč lahko ponovno razberemo le to, da je do pomora rib prišlo zaradi »preobremenitve z organskimi materijami ter pomanjkanja prostega kisika«. Do onesnaženja torej po mnenju inšpektorjev - z njihovimi sklepi pa se strinja tudi temeljno javno tožilstvo v Kopru - ni prišlo zaradi določljive enkratne napake ali izliva strupene snovi, temveč zaradi »neurejenega kanalizacijskega sistema, kar v neugodnih naravnih pogojih povzroči onesnaženje«. Javno tožilstvo

je tudi ocenilo, da zato trenutno ni osnove za uvedbo kazenskega postopka zaradi kaznivega dejanja, oziroma gospodarskega postopka, ki bi nesporno povzročil pomor. Kljub temu pa podpisnik tega mnenja, namestnik javnega tožilca Aleš Murko, dalje ugotavlja, da »obstaja stalna nevarnost, da se podobno ali še večje onesnaževanje zaradi posegov v okolje ali premajhne skrbi zanj, kmalu ponovi.«

Tožilstvo poskuša to možnost zmanjšati s predlogom, naj inšpektorji, miličniki in morská biološka postaja v okviru svojih pristojnosti poostrijo nadzor na ogroženem območju ter o ugotovitvah sproti obveščajo pravosodne organe. Hkrati naj bi piranska občinska uprava spodbudila ukrepe za sanacijo tega predela, vključno z gradnjo kanalizacijskega omrežja.

JANEZ ODAR

Organizacije zelenih v A-J so se zbrale na srečanju v Bohinju Povezani za zaščito okolja

BOHINJ — Konec julija so se v Bohinju sestale Zelene politične stranke, organizacije in iniciative s področja Alpe-Jadran (Furlanija-Juljska krajina, Slovenija, Hrvaška, Avstrijska Štajerska in Koroška). Na srečanju so se med drugim dogovorili za stalno izmenjavo informacij in tesno sodelovanje, kar bo temelj njihovega dela v okviru skupnosti Alpe-Jadran. Poleg tega so sklenili, da se bodo angažirali za uresničitev svojih političnih pobud tudi izven uradnih teles.

Ob koncu dvodnevne srečanja pa so sprejeli sledečo izjavo:

1. Zaradi učinkovitega uresničevanja skupnih ciljev na področju Alpe-Jadran začnemo sodelovanje, ki izhaja iz sorodnih programskih izhodišč.

2. V prepričanju, da Evropa regij in vizije združene Evrope nista mogoči brez miroljubnega in učinkovi-

tega ekološkega vpliva na njen današnji in bodoči razvoj, združujemo svoje sile zaradi političnega, strokovnega in praktičnega sodelovanja pri uresničevanju skupnih konkretnih ekoloških projektov.

3. Poseben interes in pripravljenost za sodelovanje izražamo na naslednjih področjih: energija, transport in prometni tokovi, narodne manjšine, Jadransko morje, posebni odpadki, gozdovi, vode, biološko kmetijstvo, razorožitev in demilitarizacija, razvoj kulturnih in znanstvenih institucij s področja varovanja okolja ter institucionalna definicija regije Alpe-Jadran.

4. Na institucionalni ravni bomo prispevali k uveljavljanju demokratičnih procesov pri vrednotenju vplivov, ki jih imajo na okolje ter na kulturno in socialno stanje prebivalstva projekti mednarodnega so-

delovanja. Zato bomo vzpostavili stalen pretok informacij.

5. Skupne cilje bomo uresničevali s političnimi sredstvi v uradnih institucijah in izven njih ter s sodelovanjem na področju znanosti, ekonomije, izobraževanja in kulture.

6. Naš prispevek h globalnemu cilju (Evropa regij) bodo konkretni skupni projekti.

Bohinj, 28. julij 1990

- ZELENI SLOVENIJE
- SAVEZ ZELENH HRVATSKE (ZVEZA ZELENH HRVAŠKE)
- FEDERAZIONE DEI VERDI DEL FRIULI-VENEZIA GIULIA / VERDI DELLA COLOMBIA / FEDERAZIONE ZELENH FURLANIE-JULIJSKE KRAJINE / ZELENI GOLOBICE
- GRUNE ALTERNATIVE OESTERREICH (ZELENA ALTERNATIVA AVSTRIJE)

Raziskovalni dnevi »Škocjan 90«

SEŽANA — Na pobudo Zveze prijateljev mladine občine Sežana bo do 4. avgusta raziskovalni tabor »Škocjan 90«, na katerem se je zbralo 15 osnovnošolcev in srednješolcev sežanske občine. Središče dogajanja je sprejemni center Škocjanskih jam, kjer jim je sežansko Gostinstvo gostoljubno ponudilo svoje prostore in poskrbelo tudi za topli obrok. Vodja raziskovalnega tabora je dipl. arheolog Predrag Novaković.

Namen raziskovalnih dnevov je dvojen. Udeleženci naj bi spoznavali in si pridobili osnovno predstavo o krajinski sliki regionalnega parka Škocjan in širšega območja Vremške doline. Hkrati pa naj bi spoznali osnovne znanstvene postopke v arheologiji, zgodovini in ekologiji. Na ta tri področja je tudi tabor razdeljen.

Najobsežnejši del je arheološki, ki poteka pod vodstvom Predraga Novakovića. Udeleženci so in bodo prisluhnili raznim predavanjem kot denimo dipl. arheologinja Katja Kjuder je predavala o anti arheološki podobni Trsta v antiki, ogledali so si video filem o izkopavanju Sv. Klare, odšli so na izlete po najbolj tipičnih arheoloških najdbiščih (Gradišče - prazgodovinske gomile, Rodik in depo jama na Prevali, Tominčeva jama). Opravili so tudi anketo med domačini, v kateri so zajeli ugotovitve domačega prebivalstva o poznavanju arheoloških najdb in odnosa le teh do lastnega kraja. Organizirajo arheološko delavnico, s pomočjo katere spoznavajo in izdelujejo arheološka kremenova in lesena orodja in keramiko.

Pomemben je tudi zgodovinski sklop, ki poteka pod vodstvom prof. zgodovine Dušana Štolfa. Magister zgodovinskih ved Ervin Dolenc je predstavil zgodovino Senožec kot primer lokalne zgodovinske študije, ogledali so si gradove in pozno srednjeveško arhitekturo v Vremski dolini in okolici (grad Švarcenek, Školj, Sv. Helena, Artviže, tabor v Lokvi). Tretji sklop obsega ekologijo pod nadzorom dipl. biologinje Liljane Drobniak, ki je skušala opredeliti osnovne krajinske in naravovarstvene ekologije in na Krasu in v Vremski dolini. Udeleženci so beležili ekološke dejavnike v Vremski dolini, spoznavali rastlinski in živalski svet ter si ogledali Škocjanske jame.

Velik del opreme, ki jo udeleženci potrebujejo, sta prispevali OŠ Hrpelje in Divača ter srednja šola iz Sežane. Kombi za prevoz udeležencev pa je posodil Rokometni klub Jadran Hrpelje Kozina.

Udeleženci ugotavljajo, da je kraško območje zgodovinsko in arheološko precej bogato kot pa večina ljudi sploh ve in čuti. Zato se je sežanski Zvezi prijateljev mladine zdelo potrebno, nam je dejala predsednica sežanske ZPM Mirjana Stopar, da mlade vključijo v spoznavanje kulturno zgodovinskih spomenikov domačega kraja, od katerih so mnogi tudi na seznamu naravne in kulturne dediščine. Po končanih raziskovalnih dnevih bodo izdali posebno publikacijo, v kateri bodo objavili gradivo, nastalo na tem taboru. Gotovo bo zanimivo tudi za širšo javnost.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

Sezonski urnik trajektov z Reke

ODHODI:

□ ob ponedeljkih ob 18.00 uri v smeri:

Rab	Zadar	Split	Stari Grad	Korčula	Dubrovnik
21.05	00.50	6.25	9.45	13.40	17.15

□ ob torkih ob 20.00 uri v smeri:

Split	Hvar	Korčula	Dubrovnik	Krf	Igoumenitza
7.00	9.40	12.20	16.00	8.00	11.00

□ ob sredah ob 18.00 uri v smeri:

Split	Korčula	Dubrovnik
5.30	9.55	13.30

□ ob četrtkih ob 18.00 uri v smeri:

Split	Korčula	Dubrovnik
5.30	9.55	13.30

□ ob petkih ob 18.00 uri v smeri:

Rab	Zadar	Split	Stari Grad	Korčula
21.05	00.50	6.25	9.40	13.15

□ ob sobotah ob 20.00 uri v smeri:

Split	Hvar	Korčula	Dubrovnik	Krf	Igoumenitza
7.00	9.40	12.20	16.00	8.00	11.00

□ ob nedeljah ob 18.00 uri v smeri:

Rab	Zadar	Split	Stari Grad	Korčula	Dubrovnik
21.05	00.50	6.25	9.40	12.20	16.00

PRIHODI:

□ ob ponedeljkih ob 7.30 iz smeri:

Dubrovnik	Korčula	Hvar	Split	Zadar	Rab
10.00	13.15	15.55	17.55	00.05	4.00

□ ob torkih ob 12.45 iz smeri:

Dubrovnik	Korčula	Zadar
19.00	22.15	6.30

□ ob sredah ob 7.30 iz smeri:

Igoumenitza	Krf	Dubrovnik	Korčula	Hvar	Split	Zadar	Rab
14.00	15.30	8.00	13.15	15.55	17.55	00.05	4.00

□ ob četrtkih ob 7.30 iz smeri:

Dubrovnik	Korčula	Stari Grad	Split
10.00	13.15	16.55	18.55

□ ob petkih ob 10.00 iz smeri:

Dubrovnik	Korčula	Split
15.00	18.15	22.30

□ ob sobotah ob 7.30 iz smeri:

Igoumenitza	Krf	Dubrovnik	Korčula	Hvar	Split	Zadar	Rab
14.00	15.30	8.00	13.15	15.55	17.55	00.05	4.00

□ ob nedeljah ob 7.30 iz smeri:

Korčula	Stari Grad	Split
14.00	17.30	19.30

OP.: Urniki se seveda nanašajo na različne dneve, saj traja potovanje od Reke do Igoumenitze približno 43 ur.

Stališča strank o izvolitvi Locchija za devinsko-nabrežinskega župana

SSK: Naša odločitev je bila nujna KPI: Jasno popuščanje stališčem KD

Z objavo sporazuma med Krščansko demokracijo, Socialistično stranko in Slovensko skupnostjo, ki ga je v torek zvečer potrdil občinski svet, so se zaključila dolgotrajna in mestoma polemična pogajanja glede izbire novega župana in sestave odbora devinsko-nabrežinske občine. Kot izhaja iz izjav pokrajinskih predstavnikov omenjenih strank, se dosežen sporazum ne nanaša izključno na občinski okvir, temveč je prejšnja posledica širšega dogovora na pokrajinski oziroma deželni ravni. Po oceni pokrajinskih vodstev strank, ki so sestavile tričlansko koalicijo, je najpomembnejši rezultat prav ponovna vzpostavitev sodelovanja med omenjenimi silami, s čimer se za Slovensko skupnost odpirajo možnosti vstopa v tržaški pokrajinski oziroma občinski odbor in dostopa do drugih pomembnih funkcij v raznih javnih ustanovah. Prav obstoj in nakazana vsebina takšnega celovitega dogovora pa sta po mnenju leve opozicije, ki jo v devinsko-nabrežinskem občinskem svetu predstavljajo komunisti in Zeleni z znakom golobice, nesprejemljivi kršitvi obvez, ki so jih stranke prevzele v odnosu do volilcev.

Kot smo poudarili že v prvem zapisu o izidu torkove seje občinskega sveta, je sporazum privedel do izvolitve prvega povojnega župana italijanske narodnosti. V skupnem dokumentu, ki ga je še kot kandidat za župana prebral Dario Locchi, v poglavju o »Kulturi sožitja« piše, da »si bo občinska uprava na vseh mestih prizadevala za doseg pravičnega in uravnovešeneega zaščitnega zakona za slovensko manjšino. Zakonski osnutek Maccanica, ki ga je vsekakor mogoče izboljšati, predstavlja v tem smislu osnovo za razpravo«.

V programu, ki ga je v imenu KD, PSI in SSK podal Locchi, so v bistvu zaobjeti vsi poglobitveni problemi devinsko-nabrežinske občine z nakazanimi možnostmi za njihovo ugodno rešitev. Posebna pozornost je bila v besedah bodočega župana dana celovitemu gospodarskemu razvoju občine, ureditvi Sesslanskega zaliva, rešitvi številnih vprašanj, ki se nanašajo na Ribiško naselje in izdelavi občinskega statuta v skladu z določili reforme javnih uprav.

Po oceni svetovalcev KPI, ki so med prvimi posegli v diskusijo, je takšno golo naštevanje vprašanj z obljubo o njihovi takojšnji rešitvi neresno, predvsem pa bi si želeli, da bi v svojem podajanju Locchi ali kak drug predstavnik nove zveze utemeljil in osvetlil okvire doseženega sporazuma. Najhuje pri vsem pa je po mnenju Ceschie preprečitev vsebinskega razgovora med izvoljenimi predstavniki občanov, medtem ko je Depangher novim zaveznikom očital, da so prej mislili na porazdelitev oblasti kot na interese občanov.

Prikazani dogovor pa po mnenju predstavnika Zelenih Wehrenfenniga pomeni kršitev glavnih obvez, ki so jih tri stranke kot prioritete zagovarjale med volilno kampanjo: KD se je odpovedala bitki proti dvojezičnim osebnim izkaznicam, SSK slovenskemu županu, socialisti pa lastnemu županu oziroma pristoli so na pogojevalno prisotnost SSK.

Komunisti pa so Slovenski skupnosti ob kritiki, da so se odpovedali slovenskemu županu, očitali tudi nonšalanso, s katero so zavrnili predlog KPI o sestavi alternativne koalicije, katero bi poleg teh dveh strank sestavljali še zeleni. Kritiko je SSK zavrnila rekoč, da je bil predlog KPI abstrakten, medtem ko se sporazum s KD in PSI v največji meri približuje najvišjemu cilju SSK ob upoštevanju vseh možnosti.

Tako Breclj kot Brezigar sta dejala, da se je SSK z velikim čutom odgovornosti odločila za takšen sporazum s KD in PSI, kajti možni alternativni bi po njuni oceni lahko bili ali izključno italijanski občinski odbor ali predčasne volitve. V obeh primerih pa bi prišlo do zaostritve odnosov med slovenskimi in italijanskimi prebivalci občine, s čimer bi se med drugim izničilo dolgotrajno delo, ki ga je SSK vložila v politično upravljanje občine. Breclj je med drugim poudaril še, da izbrana pot pomeni tudi pravno kontinuiteto, medtem ko je Brezigar opozoril, da obstaja več načinov sožitja in da je treba v svoji sredi izbrati najboljši možni model.

Tudi predstavniki KD in PSI so poudarjali pomen doseženega sporazuma: po mnenju Rite Contento (KD) je velikega pomena dejstvo, da so tri stranke, po precej polemični volilni kampanji, našle skupen jezik; njen strankarski kolega Franco Parentin je dejal, da razlike v stališčih med strankami obstajajo, vendar pa je najvažnejša pripravljenost na dialog (kot primer je sicer navedel dvojezične osebne izkaznice); socialistični svetovalec Vittorio Caldi pa je predvsem izpostavil resen pristop svoje stranke k sporazu-

mu s poglobitvijo ciljem, da pride do trdne in uravnovešene uprave.

O sporazumu pa so se že takoj izrekla vodstva strank. Že med premorom torkove seje devinsko-nabrežinskega občinskega sveta so pokrajinski tajniki treh koalicijskih strank naglašali pomen doseženega sporazuma: socialist Perelli je predvsem izpostavljal politični aspekt dogovora, pokrajinski tajnik KD Tripani je zagovarjal nujno, da bi vselej in povsod moralo priti do preverjanja, »štafete« pa niso več aktualne, tržaški tajnik SSK Opelt pa je dejal, da je bila za njegovo stranko takšna izbira nujna, kajti v nasprotnem primeru bi prišlo do trenj med nacionalnimi komponentami v občini.

V tiskovni noti pa sekretar KPI Costa pravi, da se je SSK popolnoma izneverila svojim volilecem, saj se je odpovedala svoji zahtevi po slovenskem županu, istočasno pa ni upoštevala predloga KPI za alternativno koalicijo, česar sicer ni vzela resno v poštev niti socialistična stranka. V njenem imenu je pokrajinski tajnik Perelli v tiskovnem sporočilu med drugim zapisal, da je med pomembnejšimi postavkami sporazuma odločitev SSK, da se odpove »štafeti« in da podpre italijanskega župana.

Tiskovno sporočilo je poslala devinsko-nabrežinska sekcija SSK, v katerem med drugim piše, da je stranka pristala na novo rešitev, »potem ko je bilo jasno, da ni več nobene stvarne možnosti za izvolitev slovenskega župana«. S tem je SSK »naredila korak dobre volje, ki bo pripomogel k odpravi vseh umetnih pregrad med tu živčima narodoma«.

BREDA PAHOR

Po dokončnih podatkih zavoda Istat Življenjski stroški julija rahlo višji kot v juniju

Dokončni statistični podatki o inflacijskem gibanju v mesecu juliju so potrdili, da se inflacija ni ustavila, nasprotno, glede na mesec prej je njena stopnja porasla za 0,4 odstotka, medtem ko se je v primerjavi z julijem 1989 povzela za 5,7 odstotka (v letošnjem juniju glede na lanskega pa za 5,6 odstotka). Zvišanje tako daleč presega načrtovano stopnjo inflacije, ki po prepričanju rimske vlade in glede na razmere v Evropski skupnosti nikakor ne bi smela prekoračiti zgornjo mejo 5 odstotkov.

Vsestranski podatki statističnega zavoda Istat vsekakor potrjujejo projekcije, ki so jih v drugi polovici julija izdelali na osnovi gibanja življenjskih stroškov v osmih vzorčnih mestih, med katerimi je tudi naše. Kljub vsemu pa je tokratni porast življenjskih stroškov precej nižji od 0,7-odstotnega porasta, ki so ga zabeležili julija lani.

V pravkar preteklem mesecu je bilo najdražje italijansko mesto Milan, kjer so se življenjski stroški zvišali za 0,6 odstotka, najcenejše pa Palermo, kjer so ostali na junjski ravni. Tendencialna stopnja inflacije je tako najnižja v Palermu s 5,4 odst., najvišja pa v Turinu s 6,2 odst. V Neaplju in Bologni so zabeležili 5,7-odstotno stopnjo, v Genovi 5,8, v Trstu 6, v Milanu in Benetkah pa 6,1-odstotno stopnjo.

Julij je torej tudi našemu mestu prinesel povečanje življenjskih stroškov. Indeks občinske statistične službe je namreč doživel porast za 0,4 odstotka glede na letošnji junij, medtem ko se je glede na lanski julij povečal za okroglih 6 odstotkov. Junija je ta in-

deks glede na maj znesel 0,9 odstotka, glede na junij 1989 pa 5,7 odstotka, kar pomeni, da se je tendencialna stopnja inflacije (ki se računa na osnovi letnih primerjav) v enem samem mesecu zvišala za 0,3 odstotka.

Med poglavji, ki jih občinska statistična služba jemlje v poštev za izračunavanje indeksa življenjskih stroškov, je imelo največjo težo poglavje o stroških za stanovanje: le-ti so se povečali za 0,8 odstotka glede na junij in za kar 7,8 odstotka z ozirom na lanski julij. Zavod Istat pri tem opozarja, da je porast v največji meri pripisati dejstvu, da podatke o najemninah zbira vsake tri mesece, kar pomeni, da juljski indeks življenjskih stroškov nosi tudi breme povišanja najemnin v letošnjem drugem trimesečju. Stroški za prehrano so (prav tako kot tisti za rekreacijo oziroma kulturo) porasli za 0,6 odstotka (glede na lanski julij pa za 6,7 oziroma za 6,6), sledi 0,4-odstotni porast stroškov za prevoz in komunikacije (4,1 odstotka več kot julija lani), stroški za energijo ter za razne dobrine in storitve so se glede na junij povišali za 0,3 odstotka in za kar 8,9 oziroma 7 odstotkov glede na lanski julij, medtem ko so najmanjši mesečni porast zabeležili izdatki za uporabo raznih storitev, in sicer za 0,1 odstotka, glede na letno povprečje pa za 5,3 odstotka. Občinska statistična služba pa ni posredovala mesečnih podatkov o stroških za obleko in obutev in za zdravstvo, medtem ko so v letnem povprečju prvi porasli za 4,9 odstotka, drugi pa za 1,8 odstotka.

Z jubilejnim Mladinskim raziskovalnim taborom v drugi polovici avgusta

Mladi raziskovalci po repentaberskih logih

Vse — ali skoraj — je nared za letošnji jubilejni Mladinski raziskovalni tabor, ki bo mladim raziskovalcem in njihovim mentorjem nudil možnost, da spoznajo in preučijo značilnosti repentabske občine. Deseti Mladinski raziskovalni tabor, ki ga kot običajno prireja Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici, Slovenski raziskovalni inštitut, Društvo slovenskih naravoslovcev in tehnikov Tone Penko ter Društvo mladih raziskovalcev, se letos vrača namreč na Tržaško, kjer se je v zadnjem desetletju (odkar prireja tabor) mudil že trikrat (v Barkovljah, Dolini in Devinu). »Repentabski« raziskovalni tabor se bo začel v ponedeljek, 20. avgusta, zaključil pa se bo v soboto, 1. septembra. V dveh tednih se bo po vaseh, cestah, gmajnah in poljih repentabske občine mudilo okrog štirideset mladih raziskovalcev in mentorjev (med njimi bodo tudi raziskovalci in mentorji iz Slovenije), ki bodo na znanstven način skušali preučiti repentabsko življenje v celoti (v ta namen bodo seveda iskali tudi stik z domačini, ki naj bi posredovali osebne izkušnje in osebno znanje o teritoriju, na katerem živijo). Kot običajno, bo raziskovalno delo potekalo po različnih skupinah, ki bodo preučevale posamezne značilnosti repentabske občine. Skupin bo namreč sedem in bodo preučevale arheološke najdbe, ljudske običaje, geografske in naravne značilnosti, socialno strukturo občine,

jezikovne navade in zgodovino občine (kot je razvidno, je stik z domačini torej primarnega pomena). Na prihod raziskovalcev, katerih starost se suče med 15. in 25. letom starosti (med njimi je tudi osem »novincev«), se pripravljajo tudi na županstvu, kjer urejajo zadnje organizacijske podrobnosti. Zadnji operativni sestanek med občinskimi upravitelji in voditelji tabora bo prihodnji teden, ko bodo preverili, ali je res vse nared za sprejem mladih raziskovalnih navdušencev.

Raziskovalci bodo namreč bivali v dijaškem domu Srečko Kosovel v Trstu, večidel svojega časa pa bodo preživeli seveda na Repentabru, kjer bodo imeli dva delovna sedeža, in sicer v Bubičevem domu v Repnu in v Kulturnem središču na Colu. Že v ponedeljek, 20. avgusta, se bodo zvečer sestali z domačini, v naslednjih večerih pa bodo imeli na sporedu še celo vrsto srečanj in predavanj, ki bodo dopolnjevala delo na terenu (čeprav seveda niti družabnosti ne bo manjkalo). Tako se bodo v četrtek, 23. avgusta, sestali na primer z občinskimi upravitelji, medtem ko bodo rezultate svojega dela javno predstavili v petek, 31. avgusta. Pravo delo na terenu bo trajalo skupno osem dni (od torka, 21. avgusta, do petka, 24. avgusta, in od ponedeljka, 27. avgusta, do četrтка, 30. avgusta), medtem ko bodo ostali dnevi posvečeni izletom, poročilom in razpravi.

Odnos med ekonomskim razvojem in ozemljem v ugotovitvah CGIL

Deželni odbornik za ozemeljsko načrtovanje Gianfranco Carbone se je udeležil sestanka izvršne komisije tržaške sindikalne zveze CGIL, ki se je kot beremo v tiskovni noti - lotila odnosa med ekonomskim razvojem v pokrajini in uporabo ozemlja.

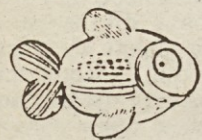
Uvod v razpravo je imel pokrajinski sekretar CGIL Roberto Treu, ki je na kratko analiziral gibanje krajevnega gospodarstva in njegove konkretne znake o povečani živahnosti in o nadaljnjih razvojnih možnostih. Opozoril pa je tudi na dejstvo, da kljub vsemu ostajajo tudi nekatere negativne razmere na področju zaposlenosti, kot na primer nespoštovanje tako imenovane mobilnosti delavcev v dopolnilni blaginji. Skrb pa povzroča tudi odklonilno stališče Evropske skupnosti do vsedravnega zakona št. 26 (paketa za Trst in Gorico) in do nekaterih deželnih zakonov, namenjenih spodbujanju industrijskega razvoja.

V razpravi, ki je sledila uvodnemu poročilu, je bilo kot eden glavnih problemov podčrtano dejstvo, da na gospodarski razvoj negativno vpliva predvsem pomanjkanje usklajevanja in usmerjanja na krajevni ravni, ki ga povzroča prevelika razdrobljenost pristojnosti in podvajanje pristojnosti različnih ustanov in uprav. Če se na primer neko industrijsko podjetje želi naseliti v Trstu - je bilo rečeno v razpravi - se mora obrniti na kako desetin ustanov, ki vsaka zase opravi ustrezn postopek in potem izrazi svoje avtonomno mnenje.

Drug problem so razpravljali ugotovili v vse bolj vidnih znakih boja za oblast in v premajhni jasnosti pri dežanskih pristojnostih; za primer so navedli Monteshell, tako kar zadeva javno finansiranje kot vprašanje zaštite okolja, in zadevo Polis, okoli katere se že dobro leto »prepirajo« pristaniška ustanova, Občina in Dežela. Drug sklop problemov - piše v noti CGIL - pa predstavljajo tisti, ki so posebej vezani na uporabo ozemlja, kot npr. sinthron, Sesslanski zaliv, Center za raziskave, odlagališče odpadkov v Barkovljah, načrt za parkirišča, zaprtje Terezijanske četrte itd. CGIL s tem v zvezi meni, da gre velik del odgovornosti za tako neodločnost pripisati neustreznemu političnemu in administrativnemu upravljanju glavnih krajevnih uprav in ustanov.

Če je iz razprave sicer izšla dokaj pozitivna ocena prizadevanj po načrtovanju, pa je toliko več nezadovoljstva sprito neorganskosti projektov, ki povzročajo, da le-ti kljub javnemu finansiranju naposled ostanejo v predalih, ker so brez finančnega kritja ali celo neuresničljivi.

V zaključku razprave je odbornik Carbone izrazil zadovoljstvo nad obsegom razprave, ki bo po njegovih besedah prispevala tudi k uresničitvi t. im. programske konvencije, ki naj bi bila nared že to jesen in ki bo jasno opredelila odnos med razvojem in okoljem ter med politikom in upravljanjem javnih dobrin.

plava riba na mizi

4. gastronomska pobuda plave ribe v restavracijah v Trstu in pokrajini

OD 30. JULIJA DO 30. SEPTEMBRA 1990		Torek, 4. septembra GOSTILNA DE BONTEMPO (Ex Hitler) Nabrežje N. Sauru 10 (Milje) - Tel. 271270	Sreda, 19. septembra GOSTILNA ALLA CANTINA Nabrežje Grumula 2 - Tel. 305029
RESTAVRACIJA »AL BRAGGOZZO« Nabrežje N. Sauru 22 - Tel. 303001	Petek, 17. avgusta RESTAVRACIJA GALLERIA FABRIS Trg Dalmacija 4 - Tel. 364564	Sreda, 5. septembra GOSTILNA AI FIORI Trg Hortis 7 - Tel. 300633	Četrtek, 20. septembra GOSTILNA L'AMBASCIATA D'ABRUZZO Ul. Furlani 6 - Tel. 395050
Petek, 3. avgusta RESTAVRACIJA LA MARINELLA Drevored Miramare 323 - Tel. 410986	Sobota, 18. avgusta RESTAVRACIJA ALLE BANDIERETTE Nabrežje N. Sauru 2 - Tel. 300686	Petek, 7. septembra GOSTILNA ALL'ISTRIANO Nabrežje Grumula 6 - Tel. 305714	Sobota, 22. septembra RESTAVRACIJA AL GRANZO Trg Venezia 7 - Tel. 306788
Nedelja, 5. avgusta RESTAVRACIJA AUSONIA Nabrežje Traiana 1 - Tel. 307777	Sreda, 22. avgusta GOSTILNA RISORTA Nabrežje De Amicis 1/a (Milje) - Tel. 271219	Sobota, 8. septembra GOSTILNA LA FONTANELLA Ul. Ponziana 2 - Tel. 764729	Torek, 25. septembra RESTAVRACIJA DIANA Ul. Nazionale 11 (Opčine) - Tel. 211176
Torek, 7. avgusta BUFFET DA MARIO Ul. Torrebianca 41 - Tel. 69324	Sobota, 25. avgusta GOSTILNA CANTINE SOCIALI Nabrežje N. Sauru 18 - Tel. 300689	Torek, 11. septembra GOSTILNA DA DINO Reber na Promontorio 2 - Tel. 305094	Četrtek, 27. septembra RESTAVRACIJA PRIMO Ul. sv. Caterina 9 - Tel. 64398
Sreda, 8. avgusta GOSTILNA MONTILL Belvedere 1 - Tel. 411346	Torek, 28. avgusta TAVERNA EL FANAL Ul. delle Milizie 1 - Tel. 394598	Sreda, 12. septembra GOSTILNA AI TRE ARCHI Via Gattari 10 - Tel. 730497	Petek, 28. septembra RESTAVRACIJA SACRA OSTARIA Ul. Campo Marzio 13 - Tel. 304791
Sobota, 11. avgusta RESTAVRACIJA ALL'ARCIDUCA Cesta v Campore 46 (Milje) - Tel. 271019	Četrtek, 30. avgusta RESTAVRACIJA BAIA DEGLI USCOCCHI Ribiško naselje 162 (Devin) - Tel. 208516	Četrtek, 13. septembra RESTAVRACIJA PRINCIPE DI METTERNICH Grijan 2 - Tel. 224189	Sobota, 29. septembra GOSTILNA ALLO SUERO Drevored Miramare 42 - Tel. 410884
Sreda, 15. avgusta RESTAVRACIJA A CONTRADA FARNETO Ul. Gimnastica 29 - Tel. 371353	Petek, 31. avgusta GOSTILNA MILLO Sv. Barbara 43 (Milje) - Tel. 272785	Petek, 14. septembra GOSTILNA AL FARO Stopnišče Storzi 2 - Tel. 410092	OD 30. JULIJA DO 30. SEPTEMBRA 1990

ZDRUŽENJE
UPRAVLJALCEV
JAVNIH LOKALOV
TRŽAŠKE POKRAJINE

Vsak sodelujoči gostinski lokal bo imel med manifestacijo v meniju vsaj tri jedi s plavo ribo. Zgoraj navedeni datumi se nanašajo na »večere plave ribe« za katere priporočamo rezervacije. Za dame so predvidena darila.

Zbornica za trgovino
industrijo obrt in kmetijstvo - TRST

Presenetljiv predlog predsednika ERSA Del Gobba

Cvetličarski center ERSA na Proseku naj bi prevzeli furlanski cvetličarji

Ta ponedeljek se je v cvetličarskem centru Deželne ustanove, za razvoj kmetijstva (ERSA) na Proseku sestal strokovni odbor, ki usmerja in nadzoruje cvetličarsko eksperimentacijo. Sklical ga je predsednik ERSA Del Gobbo, poleg njega pa so se sestanka udeležili ravnatelj Tonzar in nekateri strokovnjaki teiste ustanove, predstavniki videmske univerze, Furlanskega združenja cvetličarjev in Cvetličarske zadruge. Le-to so zastopali predsednik Miran Starec, dr. Mario Gregorič in tajnik Kmečke zveze Edi Bukavec.

V presenečenje slednjih je predsednik ERSA Del Gobbo na sestanku najprej v zelo jasnih besedah spregovoril o dosedanjem neučinkovitem delovanju cvetličarskega centra na Proseku. Del Gobbo je kot glavni vzrok za takšno nezadovoljivo stanje navedel pomanjkanje osebja, ki sicer prizadeva celotno Deželno ustanovo za razvoj kmetijstva. Da bi premostili te težave, pa je predsednik ERSA predlagal, naj bi upravo prevzeli na osnovi nove pogodbe sporazumno ERSA, Univerza v Vidmu in Furlanski združenje cvetličarjev.

Ta predlog je dejansko presenetljiv, saj je ERSA svoj čas osnovala cvetličarski center na Proseku zato, da bi pospeševala cvetličarstvo na Tržaškem, kjer ima ta dejavnost že dolgo tradicijo, pa tudi velike možnosti razvoja. Objavljeno je bilo celo, da bo center upravljala Cvetličarska zadruga sama. To se potem ni uresničilo, in sicer zato, ker je ERSA obdržala upravo, češ da bo center tako ohranil izrazit deželni značaj. Toda Cvetličarski zdruzi je bila zagotovljena večina

predstavnikov v strokovnem odboru in možnost, da bo posredovala centru službeno osebje. To z namenom, da bi v centru delali predvsem mladi tržaški kmetje, ki bi tam pridobili znanje potem lahko s pridom uporabljali na svojih kmetijah.

Resnici na ljubo proseški center s svojim dosedanjim delovanjem ni zadovoljeval tržaških cvetličarjev. Le-ti so npr. pričakovali, da bo center razvil učinkovito službo strokovnega svetovanja, s katero bi sproti seznanjal kmetovalce z novostmi na cvetličarskem področju. To pa se ni zgodilo, čeprav so predstavniki Cvetličarske zadruge in Kmečke zveze na to pomanjkljivost večkrat opozorili odgovorne pri ERSA.

Zdaj lahko rečemo, da je nezadovoljstvo in protest tržaških cvetličarjev obrodil paradoksalen rezultat, saj se zdaj ERSA pojavlja s predlogom, da bi iz upravljanja centra popolnoma izključili Cvetličarsko zadrugo in da bi upravljanje centra namesto tržaških prevzeli furlanski cvetličarji.

Temu predlogu so se že takoj na ponedeljkovi seji na Proseku odločno uprli predstavniki Cvetličarske zadruge. Izrazili so zaskrbljenost med drugimi tudi zaradi dejstva, ker se furlanski cvetličarji in strokovnjaki videmske univerze ukvarjajo skoraj izključno z gojenjem lončnic, medtem ko se proseški center ukvarja z rezanim cvetjem. Spomnili so nadalje, da bi po eni izmed prvotnih zamisli lahko center prevzel konzorcij, ki bi ga osnovala ERSA in razne krajevne uprave in ustanove, med temi Kraška gorska skupnost, Pokrajina Trst, Tržaška trgovinska zbornica in Cvetličarska zadruga. Predstavniki cvetličarske zadruge so zahtevali, da bi preverili to in druge možnosti za zagotovitev učinkovite uprave proseškemu centru, ki pa v nobenem primeru ne bi smele izključiti Cvetličarske zadruge, saj le-ta predstavlja bistveno poročilo, da center deluje resnično v korist tržaškega cvetličarstva.

Predčasne upokojitve v pristaniški ustanovi

Uradni list je včeraj objavil odlok ministra za trgovsko mornarico Vizzinija, ki se nanaša na število delovnih mest oziroma na nove organike v italijanskih pristaniščih, kakor se bodo izoblikovali do konca leta 1992. Odlok sodi v okvir procesa reorganizacije pristaniških dejavnosti, ki je že v teku in zadeva pristaniške ustanove v Genovi, Trstu, Benetkah, Savoni, Civitavecchii in v Palermu.

Tržaško pristanišče naj bi šlo skupaj 681 zaposlenih, odvečno delovno silo pa bodo predčasno upokojili, in sicer še letos 85 delavcev, prihodnje leto 90, leta 1993 pa zadnjih 28. Po številu zaposlenih bo naše pristanišče vsekakor ostalo drugo največje v državi, takoj za genovskim, ki bo leta 1993 šlo skupaj 1049 zaposlenih.

pismo uredništvu

Zaskrbljenost bralcev zaradi nerednega izhajanja dnevnika

V nedeljo smo, po tolikih dneh, ponovno dobili Primorski dnevnik, zopet s pojasnili, zakaj je prišlo do stavke.

Nemo in ne moremo biti razsodniki, kdo ima pri vsej zadevi prav, kdo pa ne. Mi smo le tisti, ki smo na Primorskem dnevniku že leta in leta naročeni in ga torej plačujemo, tudi za tiste čase, ko ga v resnici ne prejemamo.

Pa ni tu glavno vprašanje denarja. Glaven je naš dnevnik, naslednik Partizanskega dnevnika, ki se je rodil v vojni vihrin in ki redno izhaja vsa povojna leta, morda tudi s kakšno prekinitvijo, toda vedno bolj političnega, kot gospodarskega ali sindikalnega značaja.

Gre nam torej za naš dnevnik, ki ga želimo imeti med nami, za katerega si želimo, da bi bil vedno bolj in bolj glasnik vsega, kar se tu in v svetu dogaja, da bi nam bil v oporo v boju za naše pravice, da bi zvesto sledil vsemu, kar Slovenci v zamejstvu delamo, ustvarjamo.

Ne bodite naivni - dnevnik hočejo ukiniti, smo v teh dneh iz raznih strani slišali. Kaj se res kaj takega skriva za temi - za nas nerazumljivimi in zelo pogostimi stankami?

Ce smo do sedaj molčali, bi hoteli sedaj povedati svoje. Dnevnik je naš in kot takega ga hočemo občuvati za vsako ceno.

Ce zmanjka »Piccolo« in ga ni v prodaji, ne bo nihče podvomil v italijansko Trsta. Ce bomo mi izgubili naš dnevnik — pa zakaj ne, morda še druge naše ustanove, potem smo se sami, kot narod zbrisali.

To smo želeli povedati vsem - odgovornim in tistim, ki morda ne nosijo glavne krivde, ki pa le niso bili tako močni, da bi preprečili te vse bolj pogoste stavke.

Mi hočemo in zahtevamo, da bo naš dnevnik z nami in ob nas, da bo spremljal naše dejavnosti, da bo glasnik naših želja, zahtev, da bo torej vse to, kar nam je tudi do sedaj vedno pomenil.

TPPZ - Pinko Tomažič

Pismo TPPZ Pinka Tomažiča je odraz velike navezanosti na Primorski dnevnik. V tem smislu pismo tolmachi na desetine telefonskih pozivov in protestov, ki smo jih dobili v uredništvo v dneh, ko časopis ni izhajal. Tako navezanost na Primorski dnevnik je nedvomno veliko plačilo za trud vseh tistih, ki časopis dan za dnem ustvarjajo, in tistih, ki skrbijo in ustvarjajo sredstva zato, da bo Primorski dnevnik lahko izhajal. Del napetosti, ki nastajajo v okviru Založništva tržaškega tiska je tudi posledica naporov podjetja, da racionalizira delo v vseh oddelkih, zmanjša stroške za izdajanje in tako zagotovi bodočnost časopisa. Trenja in nasprotja so ob takih ukrepih nekaj normalnega, kot je nekaj normalnega - kljub po-

slanstvu ZTT - da se v okviru podjetja razvija sindikalna dinamika, ki je značilna za italijansko stvarnost. Pri tem velja poudariti, da so kljub vsem tem problemom prekinitev dela v okviru ZTT znatno manj številne kot v sorodnih italijanskih podjetjih, ker se vsi, prav vsi dobro zavedamo, kaj Primorski dnevnik pomeni slovenski narodnosti skupnosti. Tudi to je ob zadnji stavki prispevalo, da so se po dolgotrajnem pogajanju stališča uprave podjetja in delavcev zblizala in je bil dosežen dogovor, katerega vsebina je bila povzeta v nedeljskem sporočilu. Podjetje pa se je obvezalo, da se bo na nek način skušalo oddolžiti naročnikom za škodo, ki so jo utrpeli.

Mislim, da so navedeni naporji za dobre odnose v podjetju in za racionalizacijo dela jamstvo za prihodnost Primorskega dnevnika, najboljše jamstvo pa je seveda navezanost bralcev na časopis, ki želi biti v največji možni meri časopis vseh Slovencev in Italij.

Vojmir Tavčar

Deželni odbornik Brancati o službi prve pomoči v Trstu

Prejšnji mesec je deželna vlada odobrila sklep, ki predvideva reorganizacijo deželnega zdravstvenega sistema za hitro pomoč in ustanovitev štirih pokrajinskih operativnih central. Med osebjem tržaškega Rdečega križa, ki je doslej - kot zasebna ustanova - skrbel za prevoz bolnikov in ranjenecv, je novost ustvarila bojazen, da se bo po reorganizaciji znižalo število zdravnikov, kar bi imelo negativne posledice za kakovost službe hitre pomoči.

Da bi pojasnil neutemeljenost bojazni, je včeraj posegel sam deželni odbornik za zdravstvo Brancati, ki je v daljšem tiskovnem poročilu še enkrat pojasnil značilnosti deželnega sklepa. Pokrajinske operativne centrale so zamišljene kot operativna enota, ki bo povezovala vse službe za urgentne posege (pomoč ranjenecv, prevoz bolnikov, ekološki alarm, psihiatrično pomoč, dežurno medicinsko službo, itd.).

Občinsko podjetje za luč, plin in vodo ACEGA je včeraj sporočilo, da bo dobava vode v devinsko-nabrežinski občini, v Križu in v drugih krajih, ki jih oskrbuje Kraški vodovod, po torkovi nepričakovani prekinitvi odsljes spet popolnoma normalna. Kot smo poročali že včeraj, je v torek voda zmanjkala zaradi del na vodovodnem omrežju, točneje na električni napeljavni, ki poganja črpalke za vodo v Nabrežini in Križu.

Poziv sindikatov k petminutnemu komemorativnemu delovnemu premoru

Na komemoraciji v Bologni več delegacij iz naše pokrajine

Poleg uradne delegacije tržaške pokrajinske uprave, ki bo na današnji komemoraciji pokola na bolonjski železniški postaji prisotna tudi s pokrajinskim praporom, so odpotovale danes v glavno mesto Emilie-Romagne tudi druge organizirane skupine in delegacije, medtem ko so deželni sindikati CGIL, CISL in UIL najeli za svoje člane in za posameznike nekaj avtobusov.

Zrtvam terorističnega atentata, zaradi katerega je pred natanko desetimi leti umrlo 85 oseb, ranjenih pa jih je bilo več kot dvesto, se bodo danes poklonili med drugimi svetovalska skupina KPI na Občini Trst, člani pokrajinske Zveze komunistične mladine Italije in deželni zvezni sindikati CGIL, CISL in UIL. Sindikati med drugim pozivajo vse delavce in sploh delovne ljudi, ki se ne morejo udeležiti bolonjske komemoracije, naj ob 10.25 - to je ob uri, ko je pred desetim leti eksplodiral na železniški postaji v Bologni peklenski stroj - počastijo spomin žrtv s petminutnim premorom.

Ob današnji obletnici tega tragičnega dogodka, ki je pripomogel k ustvarjanju tako imenovane »strategije

Pogovor z odličnjakinjo Barbaro Zlobec

Šestdesetica ni samo stvar znanja, pač pa tudi sreče

Na klasičnem liceju France Prešeren je z odlično oceno opravila maturo Barbara Zlobec iz Milj. K tako visoki oceni sta gotovo pripomogla tudi njena obširna referata. Barbara ju je začela pisati že več mesecev pred maturo. Po večdnevem iskanju smo jo končno našli doma, ko se je komaj vrnila z »latinskih počitnic« (Feriae latinae), ki so letos potekale v Tinjah na Korškem. Pred nekaj dnevi pa je prišla v našo redakcijo, kjer smo se z njo pogovorili o njenem šolskem uspehu ter načrtih in željah za bodočnost.

Kako ocenjuješ maturo sedaj, ko je že za tabo?

Matura je potekala tako, kot sem si pričakovala, čeprav nisem računala prav na šestdesetico. Dobiti tako visoko oceno ni samo stvar znanja, ampak tudi sreče. Člani komisije so bili vsekakor precej prijazni in dobro razpoloženi do nas. Na splošno pa je po mojem mnenju napačno, da moraš na maturi pokazati znanje samo iz štirih predmetov. Uspeh je tako v precejšnji meri odvisen od sreče. Nekaj pa si danes na maturi lahko pomagaš z referati, s katerimi kandidat pokaže komisiji svojo osebnost in interese. Jaz sem za maturo napisala dva referata. Prvi je bil zgodovinski; napravila sem raziskavo o razvoju gospodarstva in šolstva preko štirih generacij moje družine. Referat obsega 60 strani s slikovnim gradivom, ideja zanj pa se mi je porodila na raziskovalnem taboru Slorija, ki je lani potekal v Reziji. Da bi svojo raziskavo opravila čim bolj temeljito, sem večkrat obiskala vasi svojih prednikov - Celje, Kranjo vas, Padriče, Razgure - brskala po arhivih

Barbara Zlobec

ter zbiral stara pisma, fotografije in ustna pričevanja. Moj drugi referat pa je bil znatno krajši: v njem sem obravnavala razlike in podobnosti med Apolonom in Dionizom in to povezala s slovensko literaturo, točneje s pesnikom Markom Kravosom.

S čim se ukvarjaš poleg šole?

Večkrat igrar pianolo v cerkvi, obiskujem tečaj nemščine, rada pa tudi berem in kuham. Kar zadeva branje, rada vzamem v roko skoraj vse, vendar pa mi je bolj všeč proza kot poezija.

Kaj so pravzaprav »Feriae latinae«, s katerih si se pravkar vrnila?

»Feriae latinae« so namenjene ljubiteljem klasičnih jezikov in nudijo možnost, da se učiš latinščine, kot da bi bila živ jezik. Predavanja in razne druge dejavnosti potekajo namreč izključno - v latinščini. Letos sva se teh »počitnic« udeležili samo dve dijakinji iz Italije. Večina jih je prišla iz Slovenije in Avstrije, udeleženci pa so bili v glavnem stari od 13 do 17 let. Poleg njih je bilo še nekaj univerzitetnih študentov. Te »latinske počitnice« so res zelo koristne in škoda je, da dijaki na naših šolah niso o tem bolje informirani. Sama sem slučajno izvedela za to...

Kaj meniš o šoli, ki si jo pravkar zaključila?

Pred mano je to šola obiskovala moja sestra, zato sem vedela, kaj me čaka. Klasični licej mi je ugal, po mojem pa ni prav, da traja na tej šoli učenje tujega jezika samo dve leti. To sem zelo pogrešala.

Zanimajo nas še tvoji načrti za bodočnost...

O tem sem precej razmišljala, ker imam veliko interesov. Všeč so mi jeziki, biologija, filozofija. Prišla pa sem do zaključka, da je zame najprimernejša klasična filologija. Sprva sem pomislila, da bi šla v Ljubljano, a sem ugotovila, da tam začenjajo z učenjem slovnice spet od začetka, zato sem bom raje vpisala v Trstu. Skoraj odločena pa sem, da bom nadaljevala s študijem klasičnih jezikov, saj bi drugače izgubila to, kar že znam. (hj)

Milje živijo te dni v znamenju živahnega Poletnega karnevala

V torek se je v Miljah začel Poletni karneval 90, ki se bo končal v nedeljo, 5. avgusta, ko bodo med drugim izvolili tudi lepoticu te zabavne poletne prireditve. Ves čas prireditve deluje v Miljah kar osem gastronomskih stojnic, za katere so poskrbele pustne družbe, družba Brivido pa je na svoja ramena prevzela organizacijo vseh iger s sodelovanjem občinstva, ki jih prirejajo med večernimi predstavami posameznih pustnih družb.

Danes ob 19. uri bo tako na sporedu netekmovalna dirka z vsemi mogočimi prevoznimi sredstvi na pedala po miljskih ulicah, ob 21. uri pa bo na Trgu Marconi nastopila skupina »Bellezze naturali«. Jutri bodo kandidati (ki se lahko prijavijo vsak dan pri stojnici družbe Brivido) tekmovali v požiranju smetane brez žlice, zvečer pa bo nastopila družba Ongia, medtem ko bo v soboto na vrsti 5. maraton v maskah z ovirami in težavami, zvečer pa nastop družbe Lampo. V nedeljo bo skupinska igra »lov na zaklad« na sporedu že ob 16. uri, saj bodo vmes volitve za miss Poletnega karnevala, ob 21. pa se bo letošnja izdaja te razgibane prireditve zaključila z nastopom družbe Bulli e Pupe.

Naj posebej omenimo sobotni večer družbe Lampo, ki je za udeležence pripravila prvi Koncert prijateljstva, na katerem bosta nastopila godba od Korošcev in mešani zbor iz Hrvatitov, sodelovali pa bodo sopranistka Elisabetta Richter, tenorist Giuseppe Botta in solisti ljubljanske operne hiše Angela Saramandič, Jure Kušar, Jaka Jeraša in Ivan Sancin.

Res zagonetna uganka

Giuliana Nobili, 67-letna upokojenka iz Ul. Catullo 8, si bo bržkone še nekaj dni belila glavo, da bi razumela čudno dogodivščino, ki se ji je pripetila včeraj. Ženska je v jutranjih urah obiskala bančni zavod Credito Italiano v Ulici Roma, kjer je poravnala nekaj računov. Obstala pa je kot pribita, ko ji je popoldne telefoniral neki možki, ki se je izdal za bančnega uradnika in ji dopovedoval, da se mora takoj vrniti v banko, ker je izročila ponarejene bankovce. Ker se je mudilo, ji je »uradnik« ponudil šoferja in službeno vozilo. Pred hišnimi vrati je Nobilijeva res čakal temnoplav avto, v njej pa okrog 35 let star možki. Bil je urejeno oblečen, temnih las, govoril pa je s tržaškim naglasom. Gospo je mirno zapeljal pred banko in se poslovil. Ko je Nobilijeva povedala uslužbencem, zakaj je tam, so se vsi spogledali: očitno jo je nekdo potegnil. Ker se je upokojenka zbalala, da je šlo za tatu, ki je takrat morda že bil na delu v njenem stanovanju, se je vrnila v spremstvu policijskih agentov. Toda o morebitnem tatu ni bilo ne duha ne sluha.

Jubilej priljubljenega politično-kulturnega delavca Mirko Kapelj 70-letnik

V teh vročih avgustovskih dneh ni najlažje zbrati misli za dostojen zapis ob 70-letnici človeka, čigar življenje je napolnjeno z delom za našo narodnostno skupnost na raznih področjih od šolskega do prosvetnega, od političnega do časnikarsko-publicističnega. In vendar jih je treba, saj gre za Mirka Kaplja, ki se mu prav danes dopolnjuje sedmo desetletje, odkar se je 2. avgusta rodil na Stari Sušici pri Košani v postojnski občini. Na partizanskem slavlju 15. julija v Bazovici se je, tako sem prepričan, počutil kot v časih, ko se je po končanem učiteljsku v Rimu leta 1942 z vso mladostno zagnanostjo povsem zapisal narodnoosvobodilnem gibanju kot ilegalni Dolanski in poseben še v svoji učiteljski stroki od jeseni 1943 pa praktično do konca vojne in še nekaj časa po njej.

Bilo je na jesen 1943, ko se je iz Vicenze, kjer je bilo do padca fašizma njegovo službeno mesto vzgojitelja v zavodu Baggio, vrnil v rodne kraje, kjer je že plamtel oborožen osvobodilni boj, vzporedno z njim pa nastajanje nove oblasti na pogorišču stare, osovražene fašistične. Gibanje ga je vsrkalo in zadolžen je bil za organiziranje partizanskih šol v Košanski dolini in v Dolnah (odtod tudi njegovo ilegalno ime). Še pred koncem leta je bil imenovan za začasnega nadzornika partizanskih šol v tedanjem pivškem okraju in v tem obdobju mnogo prispeval k rasti in razmahu pouka v slovenskem jeziku, za katerega je bila primorska mladež vse dotlej prikrajšana. Maja 1944 se je udeležil prve pokrajinske konference partizanskih šolskih in prosvetnih referentov pri Gačniku blizu Trebuše. Po vrnitvi s konference, obogaten z napotki in zavestjo pomembnosti opravljenega dela, je bil v jeseni istega leta izvoljen za predsednika okrajnega narodnoosvobodilnega odbora Pivka in je na tej zadolžitvi, med katero pa mu je partizansko šolstvo ostalo še vedno prva takorekoč poklicna skrb, ostal do maja 1945, ko so ga nove potrebe pripeljale v Trst na prosvetni odsek PNOO. Kmalu je bil imenovan za začasnega šolskega

nadzornika v Nabrežini, julija je v Boljuncu vodil tečaj za dijake, ki so se na jesen istega leta vpisali v prvi odprte slovenske šole v Trstu. Potem ko je nekaj časa v Boljuncu bil tudi za šolskega upravitelja, je do januarja 1949 opravljal delo vzgojitelja v slovenskem dijaškem domu v Trstu, kar je bila tudi njegova zadnja pedagoška zaposlitev. Takrat je namreč odšel na časnikarsko področje v uredništvu Dela in več let urejal kulturno rubriko, priložo za mladino in povrh še goriško kroniko, ko pa je Delo postalo glasilo deželne komiteja KPI je postal njegov odgovorni urednik in ko je to, vsaj v tistih časih kaj nehalno, skrb odložil, ostal pri glasilu še do začetka osemdesetih let in ves čas pridno pisal članke pretežno kulturno-prosvetne in šolske vsebine ne le za Delo pač pa tudi za druge zamejske liste in publikacije kot na primer tudi za Primorski dnevnik, Ljudski koledar, Jadranski koledar, tu in tam tudi kaj za L'Unità in še za koga. Udeleževal se je tudi kot predavatelj o slovenski zamejski problematiki z nastopi ob raznih priložnostih v Celovcu, na Dunaju, Milanu, Riminiju, Trevisu in po Jugoslaviji tja do Ohrida in Skopja. Časnikarsko-publicistično delo gre pogosto vtric tudi s prosvetnim in

tako je bil naš jubilar Miro tudi tajnik bivše Slovensko-hrvaške ljudske prosvete in po njeni združitvi s Slovensko prosvetno zvezo, za kar si je vneto prizadeval, njen podpredsednik in delegat v glavnem odboru SKGZ, eno mandatno dobo tudi njen tajnik, pa član predsedstva, član nadzornega odbora SKGZ in član Društva Slovensko stalno gledališče.

Pomembno je njegovo delo pri urejanju in pisanju raznih publikacij narodnostne in politične vsebine. Tako je med drugim urejal vsakoletno programsko publikacijo revije Primorska poje, katere je bil sopodbudnik, uredil je brošuro »Palmiro Togliatti: Iz življenjepis, Jaltski zapiski, Odlomki govorov in člankov«, ki je izšla kot posebna priloga Dela l. 1964, knjižico o Pinu Tomažiču »Življenje in smrt slovenskega komuniste« (prav takl 1964), brošuro za 70-letnico PD Slavica-Ricmanje (1966), Trebče v boju proti fašizmu (1966), Jože Srebrnič (1969) in še kaj.

Na političnem področju v ožjem pomenu je deloval eno mandatno dobo kot pokrajinski svetovalec izvoljen na listi KPI in delal v treh komisijah za šolstvo, turizem in predstave, socialno skrbstvo in zdravstvo, dalje kot član pokrajinskega komiteja KPI in kot soustanovitelj Krožka za družbene in politične vede Pinko Tomažič.

Kar zajetna je torej njegova delovna bera, na katero lahko gleda z zadoščenjem, da je najbolj aktivna življenjska leta dobro zapolnil, to pa je navsezadnje tisto, kar se od javnega delavca, ki je vedno in pošteno ravnal v skladu s svojimi nazori, tudi pričakuje. Zaslužena so zato priznanja, ki jih je prejel za svoje delo: Odličje svobode Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije (1976), Odličje boja in dela Slovenske kulturno-gospodarske zveze (1980) in Priznanje Zveze slovenskih kulturnih društev v Italiji (1986).

Ob lepem življenjskem jubileju mu zato čestitamo in obenem z zahvalo za opravljeno delo želimo, da bi mu bilo zdravje bolj naklonjeno kot doslej za še mnoga leta.

J.K.

izleti

Društvo slovenskih upokoencev v Trstu prireja izlet v sredo, 22. avgusta, v Ilirsko Bistrico in na Mašun, kjer se bomo srečali s pobratenim društvom. Obiskali bomo grad Prem in Pregarje. Vpisovanje v četrtek, 9. avgusta, od 9. do 10. ure v društvenih prostorih.

razna obvestila

SDZPI obvešča, da so uradi zaprti do 20. avgusta.

Narodna in študijska knjižnica v Trstu obvešča, da bo zaprta do 17. avgusta.

Uprava občine Zgonik obvešča, da bo občinska knjižnica v Saležu zaprta od 6. do 20. t. m.

kino

ARISTON - 21.15 Nemici, una storia d'amore, r. Paul Mazurski.
EXCELSIOR - Zaprto.
EXCELSIOR AZZURRA - Zaprto.
NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Trappola per un killer, i. Kevin Costner.
NAZIONALE II - 16.15, 22.15 Un desiderio bestiale nel ventre, porn. □□
NAZIONALE III - 16.30, 22.15 Kickboxer 2 - Senza esclusione di colpi, i. Jean Claude Van Damme.
NAZIONALE IV - 16.15, 22.15 Pepi, Luci, Bom e le altre ragazze del mucchio, r. P. Almador, □□
GRATTACIELO - 17.00, 22.15 Un uomo innocente, r. Peter Yates, i. Tom Selleck.
MIGNON - Zaprto.
LJUDSKI VRT - 21.15 Black Rain - Pioggia sporca, i. Michael Douglas.
EDEN - 15.30, 22.00 P come pubertà, porn., □□
CAPITOL - 17.30, 22.00 Senti chi parla, i. John Travolta.
LUMIERE - Zaprto.
ALCIONE - Zaprto.
RADIO - 15.30, 21.30 Depravazione di femmine ingorde, porn. □□
Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Dolgoletni kulturni delavec in član našega nadzornega odbora
MIRKO KAPELJ
praznuje danes lep življenjski jubilej.
Iz srca mu čestita ZKSD

čestitke

NORMAN in GREGOR bosta še Aleksandra karate naučila. Saj sta s Suzi devet mesecev geri in zuki vadila. Barvo pasu bo Berto izbral, mi čestitamo in voščimo vse prav Shinkajevci.

Pri Miščevih v Bazovici in pri Mkronovih na Kontovelu se veselijo ob rojstvu prvorojenke NIKE. Srečnima staršema Nataši in Darkotu čestitajo, mali Niki pa želijo vsega dobrega in še mnogo bratcev in sestrice klapa od Bazovice do Križa.

ŠAGRA

V PREBENEGU

danes, 2., in jutri, 3. avgusta, ob 21. uri ples z ansamblom ex SUPER-GROUP

v soboto, 4. avgusta, ob 21. uri ples z ansamblom FURLAN

v nedeljo, 5. avgusta, ob 18.30 nastop godbe na pihala Breg, ob 21. uri ples z ansamblom POMLAD

v ponedeljek, 6. avgusta, ob 21. uri ples z ansamblom HAPPY DAY.

gledališča

MIRAMARSKI PARK

Poletna prireditve LUČI in ZVOKI
Jutri, 3. t. m., ob 21.30 predstava v angleščini in ob 22.45 v italijanščini.

GRAD SV. JUSTA

Ob 200-letnici Mozartove smrti sta Aice in Lumiere Fice, v sodelovanju s tržaško letovišgarsko ustanovo priredila ciklus filmov:

nocoj ob 21.15 bodo na velikem zaslonu na Gradu sv. Justa - Cortile delle Milizie predvajali film »Le nozze di Figaro«.

Jutri bo na sporedu »Don Giovanni«, v soboto »Il flauto magico« in v nedeljo »Cosi fan tutte«.

razstave

V foyerju Tržaške kreditne banke, Ul. F. Filzi 10, je na ogled razstava DRAGA DRUŠKOVIČA.

Na sedežu letovišgarske ustanove v Miljah razstavlja do 15. t. m. slikarka LAURA ORMAS.

razne prireditve

Prvi poletni vaški praznik od 3. do 6. avgusta v Trebčah na prireditvenem prostoru ob nogometnem igrišču. Jutri, 3. avgusta, ob 21. uri nastop članov plesne šole SKD F. Prešeren iz Boljunca, v soboto, 4. t. m., ob 20. uri nagajevanje otrok za ex tempore na temo »Ekologija«, v nedeljo, 5. avgusta, ob 18. uri koncert godbe V. Parma iz Trebč. Vsak večer ples z ansambloma Happy day in Zvezde.

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 2. avgusta 1990

ŠTEFAN

Sonce vzide ob 5.49 in zatone ob 20.33 - Dolžina dneva 14.44 - Luna vzide ob 18.04 in zatone ob 1.18.

Jutri, PETEK, 3. avgusta 1990

LIDIJA

PLIMOVANJE DANES: ob 2.40 najnižja -42 cm, ob 10.08 najvišja 18 cm, ob 14.20 najnižja 6 cm, ob 19.38 najvišja 29 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 26,4 stopinje, zračni tlak 1018,6 mb ustaljen, veter vzhodnik severovzhodnik 28 km na uro, burja, s sunki do 64 km na uro, vlaga 52-odstotna, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 22,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Guenda Cosmani, Elisa Roccia, Rhaetia Dell'Adami de Tarczal.

UMRLI SO: 77-letna Babuder Lidija, 60-letna Adriana Carreri, 74-letni Massimiliano Lokar, 81-letna Iolanda Filippi, 78-letna Palmira Batich, 75-letni Guerrino Persini, 60-letni Benito Tonchella, 82-letni Mario Saccone.

SLUŽBA LEKARNA

Od ponedeljka, 30. julija, do sobote, 4. avgusta 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), MILJE, Lungomare Venezia 3.

PROSEK (tel. 225141, 225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, MILJE, Lungomare Venezia 3.

PROSEK (tel. 225141, 225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, MILJE, Lungomare Venezia 3.

PROSEK (tel. 225141, 225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 14. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

1. 8. 1990

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1165,35	1150.—
Nemška marka	732,15	725.—
Francoski frank	218,35	215.—
Holandski florint	649,74	642.—
Belgijski frank	35,623	35.—
Funt šterling	2162,40	2100.—
Irski šterling	1963,75	1930.—
Danska krona	191,82	188.—
Grška drahma	7,456	7.—
Kanadski dolar	1011,20	970.—

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Japonski jen	7,946	7,50
Švicarski frank	860,85	851.—
Avstrijski šiling	104,048	102,50
Norveška krona	189,30	186.—
Švedska krona	200,02	197.—
Portugalski eskudo	8,300	7.—
Španska peseta	11,909	11.—
Avstralski dolar	927.—	860.—
Jugoslov. dinar	—	100.—
ECU	1516,80	—

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telet.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

Mačkoljani zadovoljni z uspehom vaše šagre

V torek zvečer so člani in prijatelji mačkoljanskega društva Primorsko, ki so delali na letošnji štiridnevni tradicionalni šagri v borovem gozdiču, po tolikem trudu in delu imeli zaslužen likof. Krasno vreme, predvsem pa zelo dobro organizacija, je privabila na šagro veliko ljudi, ne samo iz Brega in Krasa temveč tudi iz mesta in z onkraj meje. Omeniti moramo, da to ni bila samo šagra kot taka, temveč prijeten kulturni dogodek ter prijateljsko srečanje s pevci in člani prosvetnega društva iz Erenhausna v Avstriji, pri katerih je lani gostoval pevski zbor KD Primorsko in s katerimi so navezali zelo dobre in trdne prijateljske stike. Vaščani iz Erenhausna - bilo jih je preko petdeset - so podarili Mačkoljanom v spomin lepo sliko njihove vasi. Kar se tiče kulturnega sporeda, je v nedeljo popoldne bil prijeten in bogat. Kot smo že omenili, je nastopil pihalni

orkester "Breg", sledil je nastop koprskih šavrin in znanega ansambla "Štajerskih 7", ki je igral kar dva večera. V petek in v ponedeljek sta zabavala plesalce naša ansambla Happy day in Pomlad. Letošnja šagra je zelo dobro uspela v vsakem smislu, saj je pri njej delalo okrog osemdeset požrtvovalnih ljudi.

Še posebno je udeležence torkovega likofa razveselila okoliščina, da sta prav tisti dan praznovala 25 let poroke člana društva Norma in Luciano Zonta, ki sta vse štiri dni bila prisotna in delala na šagri in tako so jima člani društva podarili velik šop cvetja. V imenu društva se je zahvalil vsem prisotnim, posebno pa srebrno-poročencema, predsednik David Stepančič, ki je v kratkih besedah orisal delovanje članov pri tej dobro uspeli šagri.

Tekst in slika M. M.

V borovem gozdiču v Trebčah se bo jutri začel štiridnevni poletni vaški praznik

Jutri bo v Trebčah spet vse živo. Pričenja se namreč štiridnevni vaški poletni praznik, ki bo nedvomno pritegnil v hlad prijetnega borovega gozdička ob nogometnem igrišču lepo število zabave in sprostitve željnih ljudi. Predstavniki SKD Primorec, ki je skupaj z drugimi vaškimi organizacijami glavni organizator prireditve, pravijo, da je osrednji namen praznika zagotoviti si vsaj del prepotrebnih finančnih sredstev za dokončanje Ljudskega doma oz. nakup notranje opreme. Kulturno življenje v vasi je od začetka preureditvenih del na stavbi, ki je v bistvu center vsakršnega vaškega delovanja, precej uplahnilo. Jutrišnji praznik pa nedvomno lahko pripomore k temu, da se bodo vrata trebenskega kulturnega hrama čimprej ponovno odprla.

Program praznika, ki ga Trebenci nameravajo odslej prirejati vsako leto, je neka-ko prilagojen poletnim soparnim večerom. Jutri bo med pavzami ansambla Happy Day nastopila skupina plesalcev plesne šole KD Prešeren iz Boljunca. V soboto bo nagajevanje udeležencev otroškega ex-temporeja, nato ples s Happy Day. V nedeljo in ponedeljek bo za ples igral ansambel Zvezde. Vredno bo prisluhniti tudi trebenskim godbenikom, ki bodo imeli samostojni koncert v nedeljo ob 18. uri.

Seveda ne bodo obiskovalci ne žejni ne lačni, ker bo za vse preskrbljeno.

Balet Bajadera
v zanimivi izvedbi
ansambla Kirov

Sloviti baletni ansambel gledališča Kirov iz Leningrada bo prihodnji teden nastopil v Palermu z integralno verzijo Petipovega baleta Bajadera na Minkusovo gasbo. Gostovanje spada v okvir poletne sezone gledališča Teatro Massimo v starem prizorišču Teatra della Verdura v Villi Castelnovo. Prva predstava bo v četrtek, 9. avgusta, naslednje pa se bodo zvrstile od 10. do 12.

V Italiji ta balet ni bil še nikoli prikazan v celoti in tudi drugod se običajno omejujejo le na tretje dejanje, zaradi tega je to resnično edinstveni dogodek med sicer bogato poletno ponudbo.

Zgodba o najprej obljubljeni in nato zatajeni ljubezni, ki stre bajaderino srce, bo zaživela med starodavnimi cipresami, dehtečimi gredicami in skrivnostnimi fontanami z lokvanji in papirusi, vse to bo seveda še povečalo čar bogatih scen in kostumov, ki so delo Kvappa, Ivanova, Lambina in Aldegrija.

Med nastopajočimi so plesalke Mahalina, Altinaj Asilmuratova, Ajupova, Terkhova in Kunakova, med plesalci pa Andris Liepa in Konstantin Zakliski, priredba slavne koreografije Mariusa Petipa je delo V. I. Ponomareve. Palermsko občinstvo si bo tako lahko ogledalo poleg slavnega tretjega dejanja o Sencah, tudi prvi dve, ki pripovedujeta o srečanju med bajadero Nikyjo in princem Solorjem, o spletkah tkmice Ganzati in njeni poroki s princem ter o bajaderini smrti zaradi kajčega pika.

Balet Bajadera so prvič uprizorili januarju 1877, torej le mesec dni pred Labodjim jezerom. Njegov uspeh pri gledalcih je mejil na fanatizem, tako je za nekoliko časa zaustavil uvedbo velikega Čajkovskega.

Zgodba se navezuje na staro indijsko legendo Sakuntala in na Goethejevo povest. V Petipovi koreografiji je veliko vrhunskih točk in v zadnji sliki o neuresničenih sanjah žensk, ki so umrle zaradi ljubezni, nekoliko spominja na balet Giselle.

Film o žrtvi
lažnega pisanja
o Temišvaru

Rekvijem za Dominica je naslov filma romunskega režiserja Roberta Dornhelma o dogodkih med božičnim uporom v Temišvaru.

Dornhelm že petnajst let živi v Kaliforniji. Nedavna romunska revolucija ga je ponovno pritegnila v domovino, da bi svetu prikazal resnično zgodbo Dominica Paraschiva. Slednji je bil režiserjev prijatelj že od otroških let. V temišvarskih nemirih je bil hudo ranjen. Umrli je v tamkajšnji bolnišnici. Dominicovo trpljenje so filmali nekateri novinarji. Te originalne posnetke je režiser vključil v film.

Dominicova zgodba je tragična in skoraj neverjetna. Režiser jo takole pripoveduje: »Nekaj dni po začetku upora v Temišvaru, sem v Kaliforniji dobil telefonsko sporočilo, da je bil moj prijatelj Dominic težko ranjen in da potrebuje zdravniško pomoč. Takoj sem poklical znanca, ki je o zadevi poročal dunajskemu županu Helmutu Ziliku. Ta se je po svojih kanalih pozanimal o zadevi. Informatorji so mu sporočili, da Dominic ni bil na strani upornikov, ampak da je bil neumiljen Ceaucescov krvnik, ki se je prisluzil vzdevek Temišvarski mesar.« Režiser, ki ni verjel tej novici, se je sam odpravil v Temišvar in je v pogovorih z znanci in s prijateljevo vdovo kaj kmalu prišel do resnice.

Dominic je bil zaposlen v kemični tovarni Azul. Provokatorji Securitateja so razširili glas, da so tovarno sabotali, kar je preplašilo ljudi. V neredih, ki jih je povzročila lažna novica, je bil Dominic ranjen v trebuh. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so ga zvezali na posteljo in ga pokrili s težko mrežo. Tako privezanega so ga številni novinarji filmali in intervjuvali. Nedolžnega Dominica so seveda predstavljali kot Temišvarskega mesarja. »Dominic je umrl,« pripoveduje Dornhelm, »ker so brezvestni novinarji poročali o 60 tisoč mrtvih, medtem ko jih je bilo dejansko samo tisoč. Za toliko žrtev pa so seveda morali iztakniti tudi morilce. Dominicu so pač »poverili« tako vlogo.«

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Jasli za težko prizadete malčke

Kljub temu da skušamo doseči za prizadete otroke pravico, da bi jih upoštevali kot vse ostale, ostaja dejstvo, da je pogosto tak otrok zelo zapostavljen tudi po domovih, ki bi se morali ukvarjati posebej s prizadetimi. Za težko prizadete je vedno premalo časa in predvsem premalo upanja.

Medicinska sestra v pokou, 69-letna Waltraud von Tucher se ukvarja s težko prizadetimi otroki v jaslih, ki jih je sama organizirala. V zadnjih štirindvajsetih letih je šlo »skozi njene roke« kar 800 težko prizadetih otrok. Od teh so le v sedmih primerih otroci po sedmem letu starosti morali v drugi posebej za prizadete organizirani dom, ostalim pa je gospa Tacherjeva preskrbela pravo družino.

Bivša medicinska sestra je organizirala jasli za težko prizadete otroke v kraju Sinsheim pri Heilbronnju v Nemčiji. Vanje sprejema otroke, ki jih bremenijo težke prizadetosti in so stari od enega meseca do sedmih let. Preden so delovale njene jasli, so bili taki otroci zapisani velikim anonimnim klinikam ali ambulantam, kjer se je osebe ves čas menjavalo. Mnogokrat so v začetku pošiljali težko prizadete otroke v nove jasli samo za to, da bi tam umrli.

Waltraud von Tucher pa se ni vdala. Zahtevala je natančne diagnoze in si toliko prizadevala pri zdravljenju teh otrok, da so skoraj vsi preživeli. Včasih je ozdravljenje pomenilo skoraj majhen čudež, kajti mnogi otroci so se tako dobro razvili, da so se kasneje vrnili v lastno družino ali pa so jih posvojili nadomestni starši.

Jasli si je voditeljica zamislila kot vmesno postajo, zato preskrbi kasneje svojim varovancem tako okolje, v katerem naj bi se še naprej ugodno razvijali. O njenem delu bomo podrobneje pisali še prihodnjič.

(Foto Ferrari)

Tokrat imamo pred seboj kar dvojno številko revije *Otrok in družina* za družbeno in družinsko vzgojo. Bogatejšo vsebino napoveduje še obseg tokratne revije, ki že na zunaj otipljivo kaže na večje število strani.

Pretežni del številke za julij in avgust je posvečen počitnicam, kakor je bilo tudi pričakovati. Nekateri naslovi nas kar direktno seznanjajo s počitniško problematiko. Denimo: *Otroci na počitnicah - Otroška zdravstva dr. Anka Sedej nam svetuje, kdaj, kam in kako potujmo*. Daje nam koristne nasvete za to, da bomo počitnice preživeli najbolj veselo in sproščeno.

Tisti, ki si postavljajo dilemo, ali je šotor primeren za majhnega otroka, lahko preberejo zapis *Ali z majhnim otrokom v šotor?*, ki navaja razloge za in proti počitnicam v šotoru.

Otrok in družina

Na splošno o naravnosti do počitnic in o kvaliteti časa, ki ga skupaj preživljamo poleti, piše Manca Košir pod naslovom *Videti dobroto in lepoto*. Na počitniško temo pa je uglasen tudi test pod naslovom *Ali sem privlačna?* Med aktualne članke spadajo tisti o prenovi šolstva. Zapis so z istimenske javne tribune, ki sta jo organizirala revija *Otrok in družina* in *Cankarjev dom* iz Ljubljane.

Tudi poleti ne moremo mimo šolske problematike. Nanjo je naravnani članek *Ocenjevanje* - o tem piše Tone Baloh, pedagoški svetovalec za razredni pouk. O šolskem uspehu, oziroma neuspehu piše dr. Anica Kos. Pod na-

slovom *Prijatelji* pa psihologinja Vlasta Zabukovec obravnava vlogo vrstnikov v predšolskem obdobju.

Pod naslovom *Prijetne počitnice - četudi spricevalo ni bilo najboljše*, je nekaj nasvetov, kakšne počitnice potrebuje otrok za to, da bo v prihodnjem šolskem letu uspešnejši.

Azra Kristančič se ukvarja pod naslovom *Pogovor je dogovor* z vsakdanjim medsebojnim sporočanjem.

Nič manj zanimivi in koristen ni članek Saše Einsiedler o tem *Kaj vedo naši otroci?* Ob tem se lahko, starši vprašamo, koliko in kakšne skrbi posvečamo prehrani naših otrok. Tudi v prehrani je namreč potrebna vzgoja.

Revijo dopolnjujejo še drugi članki s pestro vsebino. Še bogatejša kot običajno je tudi otroška priloga *Pozdravljeni otroci*.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 9.00 Daniel Barenboim izvaja Beethovna Nad.: Santa Barbara 10.15 Film: Il giro del mondo degli innamorati di Peynet (anim., lt. 1974, r. Cesare Perfetto) 11.55 Vreme in kratke vesti 12.05 Nan.: Casa dolce casa 12.30 Dok.: Juha in lešniki 13.30 Dnevnik - tri minute 14.00 Variete: Ciao fortuna 14.15 Film: Vicolo cieco (dram., ZDA 1939, r. Charles Vidor) 15.25 Mladinska oddaja: Big! 16.05 Nadaljevanka: La freccia nera 17.10 Danes v parlamentu 17.15 It prvenstvo v plavanju in Goodwill Games 18.45 Nad.: Santa Barbara 19.50 Almanah in dnevnik 20.40 Film: Condannato a morte per mancanza di indizi (dram., ZDA 1983, r. Peter Hyams, i. Michael Douglas) 22.30 Dnevnik 22.40 Film: La stangata napoletana (kom., lt. 1987, r. Vittorio Caprioli, 2. del) 24.00 Dnevnik in vreme 0.15 Rubrika opolnoči	RAI 2 9.00 Nanizanka: Lassie, nato risanke in zanimivosti 10.05 Dok.: Occhio sul mondo 11.05 Nanizanka: Monopoli 11.55 Nadaljevanka: Capitol 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.30 Rubrika o gospodarstvu 13.45 Nadaljevanka: Beautiful 14.30 Nanizanka: Saranno famosi 15.15 Variete: Ghibli 16.35 Nanizanka: Mr. Belvedere 17.00 Film: La scala a chiocciola (krim., ZDA 1946, r. Robert Siodmak, i. Dorothy McGuire) 18.25 Iz parlamenta 18.30 Dnevnik - športne vesti 18.45 Nanizanka: Le strade di San Francisco 19.45 Dnevnik in šport 20.30 TV film: Pietro il grande (zgod., ZDA-SZ 1985, r. Marvin J. Chomsky, 2. del) 22.10 Dnevnik - nocoj 22.20 Dokumentarec: Mixer 23.20 Rubrika: Più sani più belli 0.15 Dnevnik, vreme in horoskop 0.30 Šport: Goodwill Games (prenos iz Seattle)	RAI 3 11.15 Film: La peccatrice (dram., lt. 1940, r. Amleto Palermi, i. Vittorio de Sica) 13.20 Mit tega stoletja: Klavirski genij Glenn Gould (Bach, Debussy, Strauss) 14.00 Deželne vesti 14.10 Življenje na zemlji 15.05 Drobci 15.50 Popotovanje po Italiji 16.45 Film: Amarti è la mia dannazione (dram., ZDA 1948, r. Lewis Allen, i. Ann Todd) 18.30 Dok.: Carosello 18.45 Športna rubrika: Derby 18.55 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti in Drobci 20.00 Dokumentarec: Splendore selvaggio 20.30 Nan.: I Professionals 21.25 Dnevnik nocoj 21.30 Film: L'ultima onda (fant., Avstral. 1977, r. Peter Weir, i. Richard Chamberlain, Olivia Hammet) 23.15 Nanizanka: Il nero e il giallo 0.15 Nočni dnevnik 0.35 Italija pred 50 leti: Settembre '43	TV Slovenija 1 8.50 Video strani 9.00 Spored za otroke in mlade: nanizanka Grizli Adams 9.25 Nadaljevanka: Zakon v Los Angelesu 10.10 Video strani 15.45 Video strani 15.55 Poletna noč (pon.), vmes nanizanke 18.00 Dnevnik in poslovne informacije 18.10 Mozaik. Dokumentarna oddaja: Te presenelljive živali - Tiger na nočnem potepu (6. del) 18.40 Spored za otroke in mlade: nanizanka Čudežna leta 19.10 Risanka in TV okno 19.30 Dnevnik 19.55 Vremenska napoved 20.00 Nadaljevanka: Vnovič v Bridesheadu (E. Waugh, i. Jeremy Irons, 13. del) 21.00 Oddaja o kulturi: Osmi dan 22.05 Dnevnik in vreme 22.25 Poletna noč, vmes nanizanke Dragi John (16. del), Polnočni klici (3. del) in To je ljubezen (6. del) 0.30 Video strani	TV Koper 13.45 Nogomet - nemško prvenstvo 1989-1990 (pon.) 15.30 Tenis - odprto prvenstvo Monte Carla '90: srečanja Leconte-Mancini in Becker-Agenor (pon.) 19.00 Odprta meja 19.30 TVD Stičiče 20.30 Dokumentarna oddaja: Speciale Campo Base 22.00 TVD Novice 22.15 Tenis - turnirji ATP: povzetki turnirjev v Torontu in Hilversumu 23.15 Boksarski prvaki: Boxe d'estate 23.45 Golf: Turnir Open ZDA '90 - finale 24.45 Hokej na ledu - Stanley Cup (ponovitev)	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 8.00, 14.00 Deželna kronika; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.10 Ekologija danes za boljši jutri; 8.25 Evergreeni; 9.10 Nadaljevanka: Bela in Sebastijan (Cécile Aubry, 3. del); 9.50 Instrumentalni solisti; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Rock zvezde; 12.00 Dobrodošlo poletje; 12.30 Orkestralna glasba; 12.40 Z naših festivalov; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Svet Boga, Bog sveta; 16.50 Potpuri; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: teden Ludwiga van Beethovna; 18.00 Jugoslavija 1941-1945; 18.30 Soft music; 19.20 Zaključek.	
CANALE 5 8.00 Nan.: Simon Templar, 9.00 Marcus Welby M.D., 9.55 Un dottore per tutti 10.30 Aktualno: Forum 11.15 Kviza: Doppio slalom, 11.45 O.K. Il prezzo è giusto 12.45 Superclassifica Show 13.45 Film: Prendila è mia (kom., ZDA 1963, r. Henry Koster, i. James Stewart, Sandra Dee) 15.40 Nanizanke: Mannix, 16.40 Diamonds - Il riscatto, 17.40 Mai dire sì, 18.40 Top Secret - Stazione uno 19.35 Odkrivanje planeta otrok: Dire, fare, baciare, lettera, testamento 19.50 Kviz: Quel motivetto... 20.30 Variete: Bellezze al bagno 2 (vodijo Marco Columbro, Sabina Stilo, Francesco Salvi) 22.30 Nanizanka: Charlie's Angels - La seduta 23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show 1.10 Film: Fiamme sulla grande foresta (dram., ZDA 1957, r. Joseph Kane, i. Rod Cameron)	RETE 4 8.20 Nanizanka: Bonanza 9.20 Film: Papà per una notte (kom., lt. 1939, r. Mario Bonnard, i. Clelia Matania, Sergio Tofano) 11.00 Nadaljevanki: Aspettando il domani, 11.30 Così gira il mondo 12.00 Nanizanka: Lou Grant 12.45 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke 13.40 Nad.: Sentieri 14.30 Nanizanka: Falcon Crest 15.30 Nad.: Amandoti, 17.00 Andrea Celeste, 18.30 La valle dei pini 19.00 Nanizanka: General Hospital 19.35 Nad.: Febbre d'amore 20.30 Film: Agatha Christie - Caccia al delitto (krim., ZDA 1985, r. Clive Donner, i. Peter Ustinov, Jean Stapleton) 22.20 Nadaljevanka: La talpa (r. John Irvin, i. Alec Guinness, 1. del) 23.20 Film: Fuoco incrociato (western, ZDA 1958, r. Albert Ganaway, i. Audrey Totter) 0.55 Nanizanki: Cannon, 1.55 Barnaby Jones	ITALIA 1 8.30 Nan.: Superman, 9.00 Ralph Supermaxieroe, 10.00 Boomer, cane intelligente, 10.30 Skippy il canguro, 11.00 Rin Tin Tin, 11.30 Flipper, 12.00 La famiglia Addams, 12.30 Benson, 13.00 Tre cuori in affitto, 13.30 Appartamento in tre, 14.00 Starsky and Hutch, 15.00 Giorni d'estate 15.15 DeeJay Beach in Ibiza 16.00 Otroški spored: Bim bum bam, vmes nanizanka Teneramente Licia in risanke 18.00 Nanizanke: Batman, 18.30 Supercopier - Una malattia letale, 19.30 Casa Keaton 20.00 Risanke 20.30 Nogomet: prijateljska tekma Fiorentina-Liverpool 22.30 Nanizanki: I Robinson, 23.00 Cin Cin 23.35 Rubrika: Ai confini dello sport 0.05 Šport: Grand Prix 1.15 Nanizanki: Sulle strade della California, 2.15 Benson	ODEON 9.30 Nanizanka: Arthur 12.30 Film: I risanke 15.00 Nadaljevanki: Rosa selvaggia, 16.00 Colorina 17.00 TV film: Body Business - Stregata dal potere (dram., ZDA, r. Colin Eggleston, 2. del) 18.00 Nanizanka: Lottery 19.00 Film: I risanke 20.00 Benny Hill Show 20.30 Film: Ragione di stato (dram., lt.-Fr. 1978, r. André Cayatte, i. Jean Yanne, Monica Vitti) 22.30 Film: Ninja's Force (pust., ZDA 1986, r-i. Romano Kristoff) 0.30 Nan.: Un salto nel buio	TMC 12.00 Risanke: Snack 12.30 Nan.: Il calabrone verde 13.00 Športne vesti 13.30 Dnevnik 13.45 Nad.: Diadorim 15.00 Film: Zio Joe Shannon (dram., ZDA 1978, r. Joseph Hanwright) 17.00 Risanke: Snack 18.00 Nanizanke: Provaci ancora Lenny, 18.30 Segni particolari, genio, 19.00 Petrocelli	TELEFRIULI 12.00 Risanke 13.00 Nanizanka: L'albero delle mele 13.30 Film: Intermezzo (r. Gregory Ratoff, i. Ingrid Bergman) 15.00 Nanizanki: I giorni di Bryan, 16.00 Hagen 17.00 Risanke 18.30 Nanizanki: L'albero delle mele, 19.00 Riuscirà la nostra carovana a... 19.30 Dnevnik 20.00 Rubrika: Voglia d'estate 20.30 Nadaljevanka: Il terzo invitato 21.30 Nanizanka: Uno sceriffo contro tutti 22.30 Nočne vesti 23.00 Nan.: I giorni di Bryan	RADIO KOPER (slovenski program) 7.30, 13.30, 14.30, 16.30 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in cestne informacije; 7.00 Druga jutranja kronika 7.30 Dnevni pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Val 202; 13.00 Oddaja v živo: Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Črno na belem; 17.30 Aktualna tema: Primorski dnevnik; 18.00 Počitniški vrtljak; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.
	RADIO KOPER (italijanski program) 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.35 Poletna oddaja; 8.00 Razglednica; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Potovanje okoli sveta; 9.15 Clic; 9.35 Popevka po želji; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Superpass; 10.40 Družinski svet: ideje, recepti in nasveti za gospodinje; 11.00 Pisali so nam...; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Cestitke v živo; 14.40 Pesem tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Vse za dopust v Jugoslaviji; 18.30 Najlepše popevke; 19.00 Souvenir d'Italy; 20.00 Nočni program.	RADIO OPČINE 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 15.00 C'est la vie; 18.00 Vedeževalka; 20.00 Klasična glasba; 21.00 Radijski bazar, nato Nočna glasba.				

V Krminu so sinoči izvolili župana in odbor

Na občini koalicija KD-PSI

Župan Alido Ambrosio (KD)

V Krminu so pozno sinoči, po skoraj treh mesecih od upravnih volitev, 6. in 7. maja, izvolili župana in člane občinskega odbora. Po skoraj dveurni razpravi, je prišlo do glasovanja in sicer po kriterijih, ki jih predvideva novi zakon: glasovanje je bilo javno in sočasno o dveh alternativnih dokumentih (programih) in seveda alternativnih listah kandidatov za župana in člane odbora. Za programski dokument št. 1, ki ga je predložila koalicija KD — PSI se je izjavilo dvanajst od dvajsetih svetovalcev. Za dokument št. 2, ki ga je predstavila lista Uniti per Cormons se je izjavilo sedem svetovalcev, medtem ko je republikanski predstavnik (Biagi) najavil da glasuje proti enemu in drugemu dokumentu. Župan je demokristjan Alido Ambrosio, odborniki pa Gabrielli in Sabadin (oba KD) ter Milazzo, Nunin in Zar (vsi PSI).

Po prekinitvi torkove seje, zaradi proceduralnih zadev, o čemer smo poročali že včeraj, se je razprava nadaljevala sinoči. Glavno besedo so imeli na sinočni seji predstavniki opozicijske liste Uniti per Cormons. Z raznimi argumenti je v razpravo poseglo vseh sedem svetovalcev, ki so osvetlili različne aspekte, vsi pa so poudarili potrebo po drugačnem odnosu med večino in manjšino. Slišati je bilo tudi precej ugotovitev o podobnosti in skup-

nih točkah obeh programov pa tudi marsikatero ost o dosedanem načinu upravljanja, z ozirom, da je v izvršnem organu zelo malo sprememb v primerjavi z zadnjim mandatom. Za župana so predlagali Luciana Patata, za odbornike pa vse druge svetovalce svoje skupine.

Iz razprave bi kazalo opozoriti predvsem na poseg Gizele Reja, ki je opozorila zlasti na dvojne vprašanj, ki polže zadevajo slovensko narodnostno

skupnost na Krminkem: prizadevanje da se tudi Krminka občina vključi v območje, kjer bodo veljala določila zaščitnega zakona in pa čimprej rešitev problematike otroškega vrtca in osnovne šole. Reja je v uvodnem delu posega pozdravila tudi v slovenščini.

Poleg predstavnikov liste Uniti per Cormons sta sinoči govorila še Biagi (PRI) in Stecchina (KD) ter Zar (daljša glasovalna izjava). Po glasovanju pa še Ambrosio, ki je dejal, da želi biti župan vseh.

PSI o Koprivnem

Občinski svetovalci iz vrst socialistične stranke, ki so bili v Koprivnem izvoljeni na skupni listi s krščanskimi demokrati, se do nadaljnjega ne bodo udeleževali sej. Tako napoveduje v daljši izjavi pokrajinski tajnik PSI Luciano Pini in ogorčeno ocenjuje potek nedeljske seje in glasovanja za izvolitev župana ter odbornikov. V izjavi je tudi nekaj osti na račun pokrajinskega tajnika KD Griona, ki je med drugim do nedavna opravljal funkcijo župana in ki naj bi tak odnos KD do socialistov odobril.

V Koprivnem so za majske volitve sestavili skupno listo KD in PSI, ki je dobila večino glasov. Povsem naravno je, da bi se ta skupni nastop moral odražati tudi pri sestavi odbora. Prišlo pa je do sestave enobarvnega odbora KD, ki je dobil tudi podporo komunistov, do razkroja v vrstah KD, saj eden njihovih svetovalcev ni glasoval za tako rešitev, socialisti pa so zapustili sejo.

Pokrajinski tajnik PSI Pini sicer ob koncu izjave dopušča možnost, da je šlo za napako, ki naj bi jo popravili po poletnih počitnicah. Do tedaj pa, socialistov ne bo v sejno dvorano.

Nocoj na gradu predstavitev

Poleg razstave tudi video o baročnem slikarstvu

Novost letošnje kulturne sezone na goriškem gradu predstavlja nedvomno slikarska razstava "Triumf baroka — umetnine varšavskega Narodnega muzeja in zasebnih zbirk Furlanije-Juljske krajine", o kateri smo sicer že poročali. Vsi, ki si razstave še niso ogledali, pa se bodo od danes naprej lahko seznanili z evropskim barokom tudi s pomočjo posnetka. Danes zvečer ob 21. uri bodo namreč prvič zavrteli na grajskem dvorišču video, ki ga je pripravila krminka "Nuova Immagine" in ki sta ga režirala Antonio Devetag in Remigio Romano pod pokroviteljstvom Goriške hranilnice. Posnetek prinaša ugotovitve velikega poznavalca baroka, nekdanjega ravnatelja varšavskega Narodnega muzeja Jana Bialostockega, gledalca pa uvaja v duh Evrope 17. in 18. stoletja, ko so nasprotovanja med protestansko reformo in katoliško protireformacijo bistveno vplivala na samo umetniško produkcijo.

Danes zvečer bo vsem na ogled tudi slikarska razstava do 23. ure.

Razstava na gradu bo, kakor znano, odprta do 14. oktobra. Ogled je vsak dan, urnik obiska je ob delavnikih med 9.30 in 13. uro ter med 15. in 20. uro, ob nedeljah pa je razstava odprta neprekinjeno med 9.30 in 20. uro. Vstopnica velja štiri tisoč lir, pet tisoč

lir pa velja skupna vstopnica, ki omogoča, poleg razstave v gradu, še ogled pokrajinskega muzeja.

Obisk turističnih operaterjev iz Češkoslovaške

Te dni se je v Gorici mudila delegacija ministrstva za turizem Češkoslovaške in turističnih in gospodarskih operaterjev. Ob spremstvu predsednika Letovišarske ustanove Michelinija se je delegacija srečala z goriškim županom Scaranom in odbornikom za turizem Agatijem. To je le prvi izmed mnogih bodočih stikov, ki jih novo republiško vodstvo misli navezati na turističnem in ekonomskem področju z našo deželo. Župan Scaran je ob tej priložnosti obudil spomin na staro prijateljstvo, ki povezuje Gorico s češkoslovaškim narodom in izrazil svoje zadovoljstvo, saj tesnejše sodelovanje le še krepki medsebojne prijateljske odnose. Delegacijo je vodila g. Kotova, generalna ravnateljica ministrstva za turizem, na pogovorih pa je sodeloval tudi inž. Mikula, ki v Milanu predstavlja Češkoslovaško na področju trgovinske dejavnosti.

Srečanje je potekalo v Novi Gorici

Delegacija SSK na pogovoru z županom Sergijem Pelhanom

Predstavnika Slovenske skupnosti — deželni predsednik Marjan Terpin in pokrajinski tajnik SSK za Goriško dr. Mirko Špacapan — sta se v ponedeljek srečala v Novi Gorici s predsednikom Skupščine občine, Sergijem Pelhanom. Pogovor se je sukal, kakor izhaja iz poročila za tisk, ki nam ga je posredovala SSK, okrog vprašanj urejanja obeh Goric, o odpravljanju meje in skupnem upravljanju obeh mest. Gre za idejo, ki jo je ob svojem prvem obisku v Gorici, pri županu Scaranu, iznesel prav Sergij Pelhan.

"Zastopnika SSK sta poudarila," piše v poročilu, "da se je slovenska zamejska stranka vseskozi zavzemala za dejavno sodelovanje ob meji in zato pozdravlja vsakršno pobudo, ki gre v tako smer.

Glede delikatnih problemov, ki jih odpira povojni tako imenovani problem fojbe, so v daljšem poglobljenem pogovoru ugotovili, da je nujno vse to povezati s prejšnjim fašističnim terorjem, ki ni prizanašal slovenskemu življu na Goriškem. Seveda je treba v duhu sprave enkrat za vselej razčistiti vsa dogajanja na pošten in znanstveni način."

Tiskovno poročilo SSK navaja tudi, da je srečanje potekalo v zelo konstruktivnem duhu in se je zaključilo z obvezo, da bo župan Pelhan obiskal Gorico in se seznanil celovito z življenjem Slovencev na Goriškem.

Seja goriškega pokrajinskega sveta

Interpelacija o vlogi Pokrajine pri pobudi za integracijo Goric

Včerajšnja seja na pokrajini je potekala brez posebnih pretresov. Malo zaradi počitniškega vzdušja, še bolj pa zaradi trenutnega zatišja, ki je, kot kaže nastopilo po formalni ugoditvi nesoglasij med strankami večine. V uvodnem delu seje, ki je bil namenjen interpelacijam svetovalcev, je o novostih v zvezi s pobudo novogoriškega župana Sergija Pelhana glede združevanja obeh Goric spregovoril komunistični svetovalec Salomoni. Dejal je, da bi se pokrajinska uprava morala tudi uradno opredeliti do omenjenih predlogov, ki bi nedvomno utrdili sodelovanje v krajevnem merilu in doprinos za dosego mednarodne sprave. Predsednik Crisci mu je odgovoril, da je zamisel zanimiva in vredna podrobnejše analize. Sicer, je poudaril predsednik pokrajine, smo z novogoriškimi kolegi vedno uspešno sodelovali.

O problemu morebitne postavitve naprave za predelavo in uničevanje industrijskih in strupenih odpadkov v Bistrigni pri Štarancu sta v diskusijo posegla socialistični svetovalec Saccavini in predstavnik zelenih Giorgi. Oba sta želela opozoriti pokrajinsko upravo, da bi morala zelo pozorno slediti namenom izgradnje novega objekta, ki bi pomenil grožnjo za okolje in prebivalstvo v bližini. Predsednik Crisci jima je odgovoril, da je za omenjene izbire pristojna le dežela, kljub temu pa je zagotovil, da bo pokrajinska uprava zbrala vse podatke o načrtu novega novega objekta. Trenutno je vsa zadeva še v rokah ministrstva za okolje.

Witz orchestra je pritegnila tudi publiko na goriškem gradu

Skoraj v celoti zasedeni prostori pod grajskim šotorom so najboljši dokaz, da je pobuda Kulturnega doma, da goriškemu občinstvu ponudi koncert tržaške skupine Witz Orchestra, naletela na rodovitna tla. Zbrani, ki so najprej poslušali goriškega kantavtorja Gina Pipio in ansambel »I Trovieri«, so z večkratnim ploskanjem tudi med samim izvajanjem posameznih skladb »spoznali« virtuosnost tržaških glasbenikov in pevk z modrimi lasmi.

Witz Orchestra, se je po »poskusnem« nastopu v Kulturnem domu, prvič predstavila v Gorici. Zato ni bilo povsem jasno, če se bodo tudi goriški gledalci in poslušalci navdušili za svojstven način izvajanja glasbene skupine, ki je na Tržaškem dobro znana, in ki je doslej imela že več uspe-

nih nastopov na raznih televizijskih oddajah. Že po prvih akordih je bilo jasno, da so Witz-orkestraši znali pridobiti tudi pretežno mlado goriško občinstvo, ki je ob koncu zahtevalo še nekaj dodatnih skladb.

Poletna kulturna sezona na goriškem gradu pa se bo nadaljevala, po sinočnem gostovanju ciganskega ansambla, jutri, 3. avgusta, ko bo nastopilo amatersko gledališče iz Građeža, ki bo predstavilo delo režiserja Tullia Svetlinja »Radighi«.

Kar zadeva prireditve, ki jih na gradu prireja Kulturni dom, velja povedati, da se bo letošnji cikel sklenil 5. septembra, ko se bodo pod šotorom predstavili člani priznane zagrebške skupine Plava trava zaborava. Na istem večeru bosta nastopila tudi kantavtorja Lorenzo Pilat in Beppe Lenti.

Na sliki (foto Pavšič) trenutek s ponedeljkovega koncerta na goriškem gradu.

Ideja o gradnji podzemskega parkirišča v Tržiču

Pomanjkanje parkirnih prostorov v središču Tržiča naj bi ublažili z gradnjo velikega podzemskega parkirišča na območju oratorija San Michele. Gre za razmeroma obsežno površino, kjer je nekaj igrišč, dvorana, ki pa jo že dalj časa ne uporabljajo in vrsta drugih prostorov. Vse te objekte naj bi porušili in na novo zgradili. Pod zemljo pa bi uredili veliko parkirišče. Poseg bi lahko opravila Občina, lahko pa tudi zasebniki, saj bi bilo parkirišče proti plačilu.

Idejo za tako izbrano prostora je pred kratkim dal socialdemokratski predstavnik v občinskem svetu Esposito.

Pred leti je bil govor o gradnji podzemskega parkirišča na Trgu Republike, a se je taka možnost ob nadaljnjem preverjanju izkazala kot zelo težko izvedljiva.

Esposito je pred kakšnim tednom dal tudi pobudo za preverjanje možnosti izrabe nekdanjega protiletalskega zaklonišča, pod trdnjavijskim gričem, za parkiranje avtomobilov.

Izgubljeno

V uradu mestnih redarjev v Ulici Mazzini v Gorici so na razpolago pozabljenim lastnikom sledeči najdeni predmeti: prstan, znesek denarja, sedem ženskih koles, par hlač, kanu, veriga za motor, dva para očal za vid, dve denarnici, nož in predpasnik.

izleti

SPD Gorica priredi v soboto, 4., in nedeljo, 5. avgusta, izlet v Dolino sedmerih jezer z vzponom na Triglav. Vodi Mirko Radinja — tel. 30179.

prispevki

Namesto cvetja na grob tete Olge, daruje Ana z družino 50 tisoč lir za ŠD Sovodnje; v isti namen Karmen z družino in svak Mirko 200 tisoč lir za ŠD Sovodnje; v isti namen sestrična Dana z družino 50 tisoč lir za KD Sovodnje; v isti namen Ivan in Frida 50 tisoč lir za ŠD Sovodnje.

Namesto cvetja na grob Jolande Simsič darujeta Vanko in Angela 50 tisoč lir za KD A. Paglavac.

V počastitev spomina Darkota Šuligoja darujejo Bruna, Tuša in Dorina 80 tisoč lir za Sklad Mitja Čuk.

čestitke

Mauriziotu in Ani se je pridružila hči Ilarija, iz srca jima, ob srečnem dogodku, čestita podjetje Mario Devetak s Poljan.

razna obvestila

V oddaji Dobrodošlo poletje — hoby in prosti čas, ki bo na sporedu danes ob 12. uri bo o padalstvu govorila Klavdija Terana. Z njo se bo pogovarjal Vili Prinčič.

Uprava knjižnice Damira Feigla sporoča, da je do 31. avgusta zaprta.

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje obvešča, da je tajništvo do 24. avgusta zaprto.

kino

Gorica

CORSO Zaprto.

VERDI Zaprto.

VITTORIA 17.30-22.00 »Il piacere della perversione«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Provvidenti — Travnik (Piazza della Vittoria) 34 — tel. 531972.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Rismondo — Ul. E. Toti 52 — tel. 410701.

Interpelacija KPI o zapostavljanju Gorice

Gorica je preveč zapostavljena. O tem sta v deželnem svetu goriška komunistična svetovalec Paolo Padovan in Ivan Bratina predstavila interpelacijo, ki poudarja diskriminacijo na račun ovrednotenja goriškega mesta. Svetovalca ugotavljata, da je na avtocestnih tablah na deželnih avtocestnih odsekih le redkokdaj zabeležena Gorica. Nikjer ni med drugim zabeležen pomemben mednarodni prehod pri Štandrežu, ki je še vedno najkrajša cestna povezava med Padsko nižino in Vzhodno Evropo. Oznaka Gorice prav tako rada izostane pri izdaji priložnostnih brošur, ko je priložena cestna karta. To je prišlo letos še posebej do izraza, menita svetovalca, ko so natisnili reklamni prospekt zanimive razstave o Langobardih. Svetovalca se sprašujeta, če bo deželna uprava, ki je soudeležena pri upravljanju deželnih avtocestnih povezav, posegla pri družbi Autovie Venete, da bo poskrbela za odpravo omenjenih objektivnih pomanjkljivosti, ki škodujejo glavno mesto goriške pokrajine.

Jameljci bodo sami izdelali predlog socialnega centra

Vprašanje kako uporabiti finančna sredstva, ki se zbirajo na posebnem skladu od prodaje juserskih zemljišč v Jamljah, je na dnevnem redu občinskega sveta v Doberdobi že vrsto let. Vsi dosedanja poskusi, da bi prišli do pametne rešitve so bili brezuspešni. Želje in načrti, ki jih je bilo v tem času slišati, so dokaj različni: od telovadnice, do večnamenskega socialnega centra, dvorane, preureditve poslopja osnovne šole, zidave novega objekta itd. Tudi po sestanku, ki je bil prejšnji teden v Jamljah, na pobudo občinske uprave, rešitev še ni videti blizu.

Edini konkretni sklep sicer dobro obiskanega posveta je bil, da bodo trije svetovalci z območja Jamelj (Croselli, Legiša in Quinzi) spet sklicali sestane krajanov in se dogovorili za sestavo komisije, ki bo pripravila alternativne predloge, v odnosu na predlog, ki ga je na sestanku predstavila občinska uprava.

To bo seveda zahtevalo precej časa, sodelovanje strokovnjakov itd. Upoštevati je treba namreč, poleg želja, za kakšen objekt se ogrevajo krajani, tudi dejansko finančno razpoložljivost sklada (trenutno okrog 380 milijonov lir) in možnosti eventualnega posega občine.

Predstavniki občine so na sestanku predlagali (in tudi prikazali) po njihovem najboljši odgovorjajočo rešitev. Poslopu osnovne šole naj bi dodali precej velik prizidek, kjer bi bila manjša dvorana, prostore osnovne šole pa bi uporabili za druge namene, zmeraj v korist jameljske skupnosti.

Iz zelo živahne razprave velja posebej opozoriti na misel, ki jo je izrekel nekdanji občinski svetovalec Sobani, da je nujno, da se v krajevnem merilu premostijo politične pregrade in kontrapozicije, ki so doslej onemogočale sprejem takih ali drugačnih rešitev in da se skupno določi kaj in kako z denarjem.

Zdi se, da si tako stališče, čeprav s težavo, vendarle utira pot med krajani.

Pričevanja Draga Žerjale so izšla pred kratkim pri Založništvu tržaškega tiska

Žerjalovi »Spomini« na protifašistični boj

Zapis ustnega pričevanja je dokaj zahtevna naloga, če pomislimo, da mora poslušalec oziroma zapisovalec slediti ne le toku pripovedi, temveč da mora upoštevati tudi obliko in ton sporočanja. Poleg tega ne smemo pozabiti, da se pri ustnem pričevanju prepleta osebni in kolektivni spomin, da neštetokrat posežejo obrambni mehanizmi, ki poskrbijo, da ostane del doživetij in s tem tudi del preteklosti potlačen, tako da lahko pripoved okrepi podobo, ki jo pričevalec oziroma intervjuvanec želi posredovati o sebi nazven. Po drugi strani človekova narava ni le razlog racionalnih hotenj in dejanj, temveč tudi splet čustvenih nagnjenj, strahov, agresivnosti. Zato za proučevalca ustnih pričevanj ni pomembna le pripoved ali omemba, temveč so dovolj pomembni tudi molki, in protislovja. Sam proces poslušanja ne poteka sicer v nevtralni obliki, saj ga pogosto pripovedna pravila, težnja po doslednosti in jasnosti. Tisti, ki pripoveduje, pa spreminja preteklost že s tem, da svoje misli in predstave preoblikuje v besedo in povedno strukturo.

Spominsko pričevanje **Draga Žerjala Spomini na razlage o protifašističnem boju primorske mladine med vojnama** (Trst, ZTT, 1990, str. 146, L.16.000) nam ponuja nov vpogled v narodnostno in politično življenje tržaških Slovencev v prvi polovici 20. stoletja. Žerjalovi spomini, ki jih je poslušal in zabeležil tržaški raziskovalec **Aleksij Kalc**, segajo na začetek stoletja, ko je Žerjal živel kot sin zavedne delavske družine pri Sv. Ivanu, v takrat še pretežno slovenski četrti. V obujanju svojih otroških let Žerjal opozori bralca ne le na gmotni položaj svoje družine, temveč tudi na narodnostno razmerje, ki je prevladovalo med slovensko in italijanski govorečimi Svetovancami. V vsakodnevnih odnosih ni bilo namreč opaziti nikakršne narodnostne nestrpnosti, čeprav je kulturno in politično življenje potekalo po

ostro ločenih tirih. Slovenci so se zbirali v svojih družinah, Italijani pa v svojih. Narodnostno ločevanje je bilo v navadi celo med otroki, ki so se sicer družili, vendar so se v svojih igrah razdelili v dve skupini, upoštevajoč narodnostno pripadnost.

Narodnostna pripadnost je pogojevala Žerjalove prijateljske vezi tudi v narodno mešanem okolju mestne šole, kjer sicer ni bilo opaziti kake narodnostne mržnje. Predanost narodnopolitičnemu boju se je zanj začela že v prvih povojnih letih sprčo nacionalnega zaostrovanja in predvsem z nastopom fašizma. Toda tudi kasneje, v času fašističnega ustrahovanja, je v zasebnih in poklicnih razmerjih ostala v veljavi stara narodnostna dihotomija. V zasebnem življenju je bila narodnost nepomembna, tako da je Žerjal delal s kolegi, ki so bili fašisti, v javnem pa je bila obvezujoča.

Žerjal se je že v študentovskih letih vključil v mladinsko organizacijo, v 20. letih pa je celo postal eden izmed pobudnikov razvejane mladinskega kulturnega in političnega delovanja. Fašistično ustrahovanje ga je privelo podobno kot druge mlade Slovence, da so se odločili za jesen in odločen protifašistični boj. Udeleževali so se v številnih športnih panogah, prirejali so izlete, vselej v izrazito protifašističnem duhu. Odklonili so politične izbire »stare garde«, omahovanje tržaških edinjskih krogov. Iz Žerjalove pripovedi večkrat izzvani obsodba vertikalnega vodenja, ki je označevalo edinjske, kot tudi tiste, ki so v 30. letih živeli v Ljubljani in so tu vodili primorsko politično emigracijo. Upiral se mi je vselej odnos med generali in vojaki, naj so ga zagovarjali edinjski prvaki ali pa samovoljni in avtoritarni Dorče Sardo. Žerjal je bil prepričan v smiselnost demokratičnega vodenja, ki ga je udeležil skupno s Špangerjem, Milošem in dru-

gimi pri snovanju in delovanju tajne organizacije Borba.

Leta 1927 se je skupina mladih Tržčanov slovenske narodnosti odločila za radikalen nastop proti fašizmu in pričela z gverilsko dejavnostjo. Žerjal dokaj nazorno opiše ustanovitev Borbe, njeno organizacijsko strukturo, omeni imena njenih članov in razlike, ki so njene pripadnike ločevale od orjunašev in članov Tigra. Pristaši Borbe so odklonili pobijanje kot tudi vohunstvo, ker se jim je oboje zdelo nečastno. Odločili so se za demonstrativna, četudi nasilna dejanja, da bi uničili simbole italijanskega potujčevanja. Članstvo Borbe, ki so ga sestavljali »neporočeni moški«, je bilo pripravljeno na dokajšnje tveganje, in je gojilo sposobnost obvladovanja in discipline, čeprav ju vsi niso bili sposobni.

Iz bojarni pred aretacijo je Drago Žerjal zbežal v Jugoslavijo, najprej v Ljubljano, nato v Kranj, kjer se je tudi nastanil. V novem okolju je Žerjal stopil v stik s primorsko emigracijo in bil med ustanovitelji emigrantskega društva Zarja. V emigraciji je doživel eksekucijo Miloša in tovarišev, a tudi razočaranje zaradi odnosa, ki so ga jugoslovanske oblasti imele do primorskih emigrantov. Tudi v emigraciji so se sicer pojavila politična razhajanja med mladimi aktivisti in političnim vodstvom edinjske. Mladi so edinjski garnituri, zlasti Čoku, očitali hlapčevski odnos, tokrat do jugoslovanskih oblasti, ki so bile vse manj naklonjene primorskim rojakom, in vse preveč ustrezljive do fašistične Italije. Žerjalovo pričevanje seže tudi v čas druge svetovne vojne, ko je sodeloval s partizani, nato pa je bil deportiran v Düsseldorf.

Od tu je zbežal v partizane in se vrnil v Trst 17. maja 1945, ko je končno prišlo tudi do ureditve groba bazoviških junakov. Žerjal, ki je svojo mladost žrtvoval slovenskemu narodu in idealu svobode ter bil pripravljen brez omahovanj sto-

piti v bran potlačenega naroda, je želel razkriti zlasti politično in organizacijsko delovanje v 20. letih in življenje politične emigracije v kasnejšem obdobju. Čutil je potrebo, da dopolni zgodovinski prikaz obdobja, ki so ga sicer pred njim osvetlili že drugi, vendarle pa vsak s svojega gledišča.

Slika primorskega političnega tabora, ki nam jo ponuja Drago Žerjal, je dokaj polemična in konfliktualna, in mogoče prav zaradi tega še posebno dragocena. Tudi v času fašizma in najhujših diskriminacij so med primorskimi Slovenci, zlasti med tržaškimi, obstajala velika razhajanja in nesoglasja. Šlo je za konflikt med mlajšo in starejšo generacijo, ki je podobno kot drugod v Evropi očitala »stari«, da je nepogumna, omahljiva. Podobno so mladi slovinci sledili modi aktivizma, kulturnega in športnega udejstvovanja, ki je v povojnih letih pritegnilo na tisoče in tisoče evropskih mladincev. Žerjalovo pričevanje je potrebno namreč postaviti ne le v krajevni, temveč tudi v širši okvir in čas, v katerem je Drago Žerjal živel.

Žerjalova pripoved je torej naravnana zgolj v prikazovanje političnega boja, v sozvočju s povojno memoaristiko in s samo formacijo, ki jo je pričevalec doživel in ki je privilegirala kolektivno pred zasebnim. Njegovo zasebno in čustveno življenje vstopa namreč v pripoved le občasno. Nazadnje se mi ob branju tega pričevanja vsiljuje še vprašanje, v kolikšni meri je bila predanost narodu in dosledni antifašistični borbi v 20. in 30. letih eliten pojav in tudi, kako so na kaspativno in gverilsko dejavnost Borbe gledale širše plasti slovenskega prebivalstva. Aleksij Kalc, ki je Draga Žerjala poslušal in zabeležil, se je odločil, da ne bo posegal v vsebino in da ne bo sugeriral pričevalcu kakršnekoli interpretacije.

MARTA VERGINELLA

Knjiga je izšla ob 900-letnici svetnikovega rojstva

Bernardovi Govori o Visoki pesmi

Izdaja knjige sv. Bernarda, naslovljene **V Božjem objemu**, je za slovensko kulturo in njeno knjižno ponudbo vsekakor hvaljevredna pridobitev. Razlogov za to je več in lahko jih naštejemo le nekaj, med njimi pa velja najprej omeniti kar pošteno in jubilejno obletnico, saj prav letos mineva natančno 900 let od Bernardovega rojstva.

Meni in opat Bernard iz Clairvauxa (Chiaravalle, Svetla dolina), je zaradi vsestranskega vpliva, ki ga je imel v tedanjem srednjeveškem 12. stoletju, nedvomno ena izmed tistih človeških figur, ki so zapustile globok pečat v miselnosti in kulturi tedanje, kakor tudi mnogo poznejše Evrope. Bernard je bil močna, izrazita, naravnost goreniška osebnost, ves zatopljen v vero in samoto, meniško življenje, častilec idealov, ki jih je nemalokrat s svojim poslušom in besedo šele sam ustvarjal, ob vsem tem pa budni opazovalec časa, prisoten pri vseh pomembnejših, teoloških in političnih pobudah, spremljevalec intrig, skratka človek, ki mu poleg meditacije poseg v dejanje ni nekaj tujega.

Srečamo ga na vseh pomembnih križiščih; recimo tedaj, ko se je samostansko življenje takrat najmočnejšega benediktinskega reda začelo postopoma izrojevati, pa je sv. Bernard nasproti bogatemu Clunyju organiziral

nov meniški red, skupnost cistercijanov (po mestecu Cîteaux), s katerimi se je trudil oblikovati povsem novo, "čisto" duhovnost. To je namreč skupnost tihih, belih menihov, ki v svojih poslopih dopuščajo samo lepoto belega kamna in zavračajo vsakršno razkošje, celo živobarvno umetnostnih poslikav, pred naraščajočim hrupom mest, pritiskom nove menjalne ekonomije, številnih šol in univerz, ki v 12. stoletju začenjajo preplavljati Evropo, katera prav zdaj korenito spreminja svoje lice, pa se ti skromni bratje umikajo v gozdove, med tišino in samoto odljudnih krajev.

Danes jih gledamo malce čudsko, a vse kaže, da so jih že takrat gledali tako, ali pa vsaj podobno. In vendar je to gibanje prav kmalu prerastlo svoje zgodovinske okvire in se z bliskovito naglico razširilo po vsej stari celini, kjer domuje zahodno krščanstvo; le dobrih dvajset let po vstopu sv. Bernarda v samostan Cîteaux, je majhna skupina prišla celo do zelenega dolenskega gričevja in v Stični postavila svoje domovanje. Kmalu za njo je sledila Kostanjevica, pa Vetrinje, vse gor do poljskega vzhoda in na jug do Sicilije in Španije, kot bi napredek, trgovina, rojevajoči se urbanizem mest, množice lačnih, ki grozijo do kraja

pretresti ustaljeni red, povzročili nov, do skrajnosti strog in asketski korak v drugo smer, v iskanje prave, globinske in notranje prenovitve. Prvi mož te nove duhovnosti je sv. Bernard.

Najbrž nam v vsem tem ni težko prepoznati dveh tipičnih in že kar globalnih miselnih usmeritev, ki sta značilni še za današnji čas. Lepota stvari je v tem, da je imel Bernard tudi svojega velikega nasprotnika, Petra Abelarda (nesrečnega moža pametne Heloize), ki je bil pravi mojster govora, cinčni intelektual, ki je užival v dialektičnem argumentiranju in podiranju svetih resnic, tradicionalnih liturgičnih obrazcev in podobno. Spor med Abelardom in sv. Bernardom je bil hud, vztrajen in nepopustljiv: dejanjskega zmagovalca med njima pravzaprav ni bilo, celo papež in Peter Častiljivi, Clunyjski opat in visoka osebnost, sta oklevala. Za zgodovino pa sta obveljala oba, zdi se celo, da bi enega brez drugega v tako radikalni obliki niti ne bilo. Njuno razdelitev poti je zgodovina neštetokrat ponovila, in če bi hoteli iskati izvore današnje politične bipolarnosti razdelitve v sodobnih državah, bi morali poseči nazaj, v 12. stoletje, ko so nastajali prvi obrisi moderne Evrope.

Knjiga **V Božjem objemu**, oziroma **Govori o Visoki pesmi (Sermones**

super Cantica canticorum), je poetično delo, ki presega običajno zanimanje vernikov in se umešča v biserno pregrinjalo tiste dobe, ki nam je res že hudo oddaljena, je pa vendarle še vedno edina, na kateri, kot bi dejal neki drugi Bernard, sedimo kakor palčki na ramenih velikanov. Na 380 straneh lahko preberemo šestinosemdeset govorov, verjetno pa ni človeka na svetu, ki bi jih prebral enega za drugim, tako so nabiti s čustvi, zanosom in večplastnimi pomeni. Povečan tisk prijetno olajšuje branje citatov iz Svetega pisma, ki ga je Bernard izjemno dobro poznal. Potrepljivo in — lahko si mislimo — zahtevno delo prevoda so opravili pokojni Jože Gregorič, p. Pavel Pavlič in Alojz Premrl, spremno besedo ob slovenskem prevodu pa stiški opat Anton Nadrah. Branje je tekoče, zaradi svoje vsebine pa zahtevno in včasih tudi težko, ki kar kliče po zbranosti in meditaciji, čeprav je pisano v gorečnem zagonu. Retorika, ki danes moti, je pač del tistega časa. Knjiga je pisana pravzaprav tako, da se lahko po njej poljubno sprehajamo, bralec, ki jo bo najlažje prebiral po koščkih, pa bo v njej našel tako duh časa, dušno vrednost in cel niz slikovitih izpeljav in dobrih misli.

IGOR ŠKAMPERLE

Van Gogh: 1.300.000 obiskovalcev

Nad milijon 300.000 gledalcev si je ogledalo veliko retrospektivno razstavo, ki so jo pripravili na Nizozemskem ob 100-letnici slikarjeve smrti. Zanimanje za razstavo, ki je bila na ogled v Amsterdamu in v Utterlu, je bilo res izjemno, po vsej verjetnosti pa so ga precej spodbudile tudi bajne vsote, ki so jih zadnja leta odšteli neznani petičneži na dražbah za nakup Vincentovih umetnin.

Doslej največjo Van Goghovo retrospektivo so odprli 30. marca, na rojstni dan velikega slikarja, zaprli pa so jo preteklo nedeljo, 29. julija, na stoto obletnico njegove smrti. Obiskovalci so si lahko v van Goghovem muzeju v Amsterdamu ogledali 133 mojstrovih platen, medtem ko je bilo 248 risb in akvarelov na razstavi v muzeju Kroeller Mueller v Utterlu.

»Van Goghovo leto« pa se ni zaključilo z zaprtjem velike retrospektive. V Amsterdamu je namreč od včeraj odprta razstava van Goghovih pisem, ki jih je pisal bratu Theu. Pisma so bogato ilustrirana in doslej še niso bila predstavljena javnosti. Ta razstava bo odprta do 10. decembra.

Slovenski ustvarjalec razstavlja svoje skulpture in grafike v Jakopičevi galeriji v Kostanjevici na Krki

Avantgardni kiparski izraz Janeza Boljke

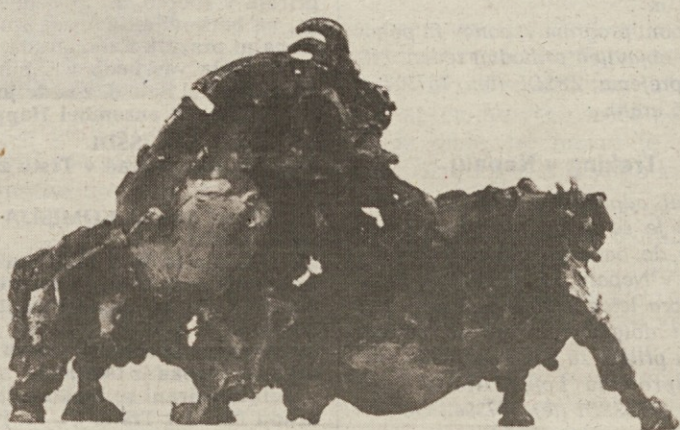
V Galeriji Božidarja Jakca v Kostanjevici na Krki je od srede julija odprta velika razstava grafičnih, slikarskih in kiparskih del slovenskega umetnika Janeza Boljke. Razstava daje globok pogled v bogat opus tega 59-letnega ustvarjalca, po rodu iz Subotice, ki pa je začel svojo umetniško pot na akademiji za likovno umetnost v Ljubljani.

»Ustvarjalna pot slovenskega umetnika Janeza Boljke, ki nosi v sebi vse značilnosti sodobnega umetnostnega raziskovalca, je danes, ko je ta pot dolga več kot trideset let, še vedno odprta; odprta v smislu trajanja zrelega obdobja, ki ga je Boljka očitno dosegel v vseh svojih stalnih medijih.« piše v uvodu svojega prispevka v razstavnem katalogu Aleksander Bassin. Boljka je prvi slovenski kipar, ki obdeluje železo v začetku šestdesetih let in ustvari z njegovo pomočjo enega najizrazitejših in hkrati najintimnejših ciklusov na temo narodnoosvobodilnega boja. V drugi polovici šestdesetih let začne intenzivno razvijati svoj živalski ciklus, h kateremu se desetih let posveti študijam spomeniške podobe pisatelja Ivana Cankarja; dalje je tu še številna mala figuralna plastika. Boljkov izraz se vklju-

čuje v avantgardne razsežnosti moderne umetnosti, pri čemer je treba ugotoviti, da nista niti njegovo kiparstvo, niti grafika barikadnega, militantnega značaja, ugotavlja še Aleksander Bassin.

Jože Javoršek pa v svojem prispevku z naslovom Svet Janeza Boljke, med drugim piše, da je slovenski kipar, prejemnik Prešernove nagrade leta 1987, »v kiparstvu in v drugih

svojih umetniških izrazih nekaj podobnega ali od časa do časa skoraj enakega kot v romanopisju in gledališču Samuel Beckett. Oba upodabljata podobne (ali celo iste) postavbe, le da Boljkove ne govore artikularnega jezika, Beckettove pa komaj, komaj... Gre za iste, izsušene, zmrtvičene, preluknjane ljudi, ki so jim simboli oblike razpoznavanja. Ko pa izginejo celo simboli, ostanejo samo slutnje.«

Janez Boljka: Igra bikov, 1983, bron, višina 42 cm

Janez Boljka: Ivan Cankar, 1984, olje na platnu, 50x35 cm

Pogovor z zamejsko športnico Lajris Žerjal

V svetu profesionalne odbojke

Lajris Žerjal je edina zamejska Slovenka, ki nastopa za neko profesionalno odbojarsko ekipo. Gre za rimskega A-2 ligaša A. S. Roma Aster. Lajris se je rade volje odzvala našemu vabilu in naš od bližje seznanila o njenemu že triletnemu bivanju v Rimu.

Kako to, da si sedaj doma?

»V Rimu se nepretrgoma mudim celih devet mesecev in pridem domov le dva dni za božič in dva dni za veliko noč. Tri poletne mesece pa preživim vsako leto doma, v Boljuncu. Naporno prvenstvo je namreč mimo in potreben je daljši počitek. Sicer ne nameravam odpotovati na počitnice, saj sem si po daljši odsotnosti prav močno zaželela postanek v domačem okolju.«

Med domačimi in rimskimi življenjskimi ritmi je velika razlika; je bila zaradi tega prilagoditev novemu okolju težavna?

»Prvi tedni, rekla bi celo prvi meseci, so bili skoraj travmatični. Zaradi velikih dimenzij mesta in nadpovprečnega prometnega kaosa se v Rimu zlahka nisem znašla. Zelo blizu so mi stali nekateri Tržčani, ki obiskujejo rimsko Visoko šolo za telesno kulturo (ISEF). Pomagali so mi pri premostitvi začetnih težav, in z njimi se še danes srečujem v prostem času. Pri društvu vedo, da sem Slovenka, a mi za to ne delajo nikakršnih problemov. Na to gledajo celo s simpatijo, ko me imajo za "Poljakinjo" in s tem za drugo tujko v ekipi.«

Vem, da ti je društvo priskrbelo stanovanje; kje in s kom bivaš?

»Stanujem v mestnem predelu Montesacro, nedaleč od telovadnice, v kateri nastopamo. Apartma ni nič posebnega, je precej udoben. Z mano si ga delita dve soigralki, Kitajka (iz Taiwana) Sung Fan Chu in Luisa iz Bologne. Vsaka od nas razpolaga s svojo sobo in važno je, da se med seboj prav lepo znajdemo. Navezale smo tesne prijateljske vezi in lahko računamo na medsebojno pomoč in oporo. Naši sosedi so res zelo radovedni, omenila pa bi tudi preveč klepetuljastega vratarja.

Apartma je sedaj prazen, saj sta se tudi Kitajka in Luisa vrnili domov. Kitajka prihaja iz revnega področja Taiwana; doma se ukvarja s prodajo rib, a njeni številni bratje obdelujejo riževa polja. Kitajka me je že dvakrat obiskala v Boljuncu, kjer se je počutila zelo dobro, v kolikor jo pokrajina spominja na rodni kraj.«

Kakšni pa so odnosi z ostalimi soigralkami in kakšno vzdušje vlada sploh v ekipi?

»Celotno delovanje sloni na profesionalnosti. Zelo občutim pomanjkanje skupinskega duha. Med mano in ostalimi soigralkami ni tistih prijateljskih vezi, ki bi bile potrebne po športnemu udejstvovanju. Sicer predstavljamo jaz, Kitajka in Luisa skupino "tujk", v kolikor prihajajo vse ostale odbojkarice iz Rima in okolice. Med igralkami je vse preveč občutena medsebojna konkurenca, a vzdušje v ekipi niha glede na dosežene rezultate. Težke trenutke je letos ekipa doživljala v končni fazi prvenstva, ko je prišlo do večkratne zamenjave trenerja. Borile smo se za obstanek, a na koncu smo v play outu dosegle prvo mesto.«

Kakšno vlogo imaš v ekipi?

»S trdnim delom sem si med lansko sezono priborila mesto v standardni postavi, medtem ko je bila prvo leto moja vloga dokaj postranska. Kot vedno nastopam v centru, z dresom št. 4. Novega elana je meni in celotni ekipi vtil nov korejski trener Park Ki Wong. Le-ta je popestril poprej dosti bolj enostavno in počasno igro. Gre za trenerja, ki verjame v delo, ki ga opravlja, in mu uspe ustrezno prepričati tudi igralko. Z njegovim prihodom se je povečala tudi intenzivnost treningov.«

Bi nam malo pobiže orisala sistem treniranja?

»Treniramo dvakrat dnevno: dve uri zjutraj ter dve uri in pol popoldne. Vadimo predvsem individualno tehniko z izrazito individualnimi treningi. Med jutranjim in popoldanskim treningom se vrnem v apartma na kosilo in na krajši počitek. Prostega časa ostaja zelo malo. Društvo izvaja nad nami stalno kontrolo. V posteljo moramo že ob desetih zvečer, razen ob sobotah zvečer.«

Kaj pa s hrano?

»Pred važnejšimi tekmami moramo izvajati kako posebno dieto. Sicer nam priporočajo mnogo belega mesa in zelenjave. Lahko uživamo špagete, a le s paradajzovo omako. Ne smemo pa uživati hrane, ki vsebuje izdatnejše količine masti in niti slaščic, razen tistih s sadjem. Določene diete se moram držati tudi med trimesečnim bivanjem doma, vendar moram priznati, da si sedaj marsikaj tudi privoščim. Večkrat opravljam krajše teke, saj ne smem nikakor preseči svoje idealne teže, ki niha od 68 do 70 kilogramov.«

Lajris Žerjal iz časov, ko je še nastopala za Meblo

Kakšno je vzdušje okoli ekipe?

»Moram priznati, da publika ni preveč številna, a zato precej topla. Tekmam sledi običajno kakih dvesto gledalcev. Zadnjim prvenstvenim nastopom, ki so odločali o obistanku v ligi, pa je prisostvovalo tudi od 500 do 600 gledalcev, med katerimi so bili številni navijači nogometne ekipe Roma, ki sodi v sklop istega društva.«

Si seznanjena z načrti društva za prihodnjo sezono?

»Znano mi je, da so kupili nekatere nove igralko in sedaj odkrito računajo na dobro uvrstitev, če ne celo na napredovanje. Lani je bila naša ekipa najboljša v mestu in v sami deželi Lazio, a letos je v A-2 ligo napredovala ekipa Colli Agnere iz okolice Rima, s katero se torej obeta derbi.

Z naslednjim prvenstvom se bo spremenila formula tekovanja, kar naj bi omogočilo leta 1992 uvedbo ene same A-2 ligaške skupine. Prvenstvo je namreč sedaj razdeljeno v severno in južno skupino in AS Roma nastopa kot najsevernejša ekipa v južni skupini. Največ ekip je iz Sicilije, kamor se peljemo z letalom. Le na nekatera bližja gostovanja gremo z avtobusom.«

Kaj pa s tvojimi osebnimi načrti?

»Skupaj z ekipo bi rada napredovala v A-1 ligo, po možnosti že v naslednji sezoni. Na vsak način mislim, da ne bo moja pot vedno vezana na rimsko društvo. Močna je v meni želja po vrnitvi v Trst ali v bližnjo okolico, a na žalost za sedaj tu ni kvalitetnejših ekip. Zaradi prevelikih obremenitev sem opustila Visoko šolo za telesno kulturo, a se nameravam — seveda vedno v Rimu — vpisati na kako univerzitetno fakulteto. 28. avgusta se bom vrnila v Rim, od koder bom s celotno ekipo krenila na običajne predprvenstvene priprave v termalni center v Viterbo.«

Lajris je zelo perspektivna in se zaveda, da lahko še precej napreduje. Kljub intenzivnim naporom na športnemu področju daje zelo velik pomen tudi sklepanju in izboljševanju medčloveških odnosov. Lajris čestitamo za dosedanje uspehe in ji želimo, da bi še naprej uspešno uresničevala prav vse svoje želje.

WALTER KOREN

BRUNO KRIZMAN

MALDIDO GRINGO

6.

Doumel sem, da so iz barake, ki je bila očitno šola, opazili prihod tujca, in učiteljica otrok ni mogla več zadržati.

Res je bilo tudi nekaj poskusov odpiranja torbe in tipanja po žepih, prave nevarnosti pa ne. Vsi so bili v letih osnovne šole, izredno temne polti in posebno dečki zelo čokate postave. Vsem so se bleščale črne lasi. Nekaj jih je imelo očitno probleme z očmi, še več pa je bilo takih, katerim so iz nosa visele svečke.

Redna prehrana je pri Raramurih odvisna od poljskih pridelkov. Ena sama slaba letina načne že itak skromen življenjski standard. Naravni zakoni so tu neizprosni. Otroška umrljivost je zelo visoka. Preživijo najmočnejši, zaradi podhranjenosti pa je razširjena tudi tuberkuloza.

Iz fotoaparata sem izstrelil skoraj cel film. Pred šolo sem srečal tudi nemočno učiteljico, ki mojega obiska ni bila posebno zadovoljna. Vseeno sem jo prepričal, da je uspela pomiriti otroke, ki so neprestano silili vame. Izposloval sem tudi, da so mi zapeli pesmico. »En idioma tarahumara« (v domačem jeziku) sem zaprosil. Dečki so se nastopa sramovali, deklice pa so bile kmalu zato. Na programu je bila pesem »Chichiuoko«. »...dos, tres« (dva, tri) in so zaplele. Prva kitica je bila v domačem jeziku in se je končala z besedo »chichiuoko«, druga pa v španščini »Hay muchas tortillas, no hay con que comerlas... alli arriba en la cumbre hay chichiuoko« (veliko je tortilj, ni pa s čim bi jih jedli... tam na vrhu je chichiuoko). Kaj bi lahko bil ta chichiuoko? Cvet? Bogve...

V Creelu sem dobil zavetje v »Casa de Huespedes Margerita«, v hišici, ki je v notranjosti močno spominjala na alpske kočice. Zvečer je bilo treba pošteno netiti, ker je bilo že surovo hladno. Vode je bilo komaj dovolj za kuhanje in samo minimalno umivanje.

Zjutraj sem se odpravil peš do bližnje vasi San Ignacio in se takoj ob izstopu iz Margerite prepričal, da hudo zebe. Luže na cesti so bile prekrite s pol centimetra debelim ledom! Iz nahrbtnika sem moral povleči vetrovko in volneno kapo.

Do San Ignacia sem hodil slabo uro, med potjo pa obiskal tudi serijo naravnih kamnitih skulptur. Veter je v teku tisočletij spremenil skale v prave kamnite gobe. Nekaj je bilo tudi primerkov velikih skal, ki so sta-

le na tankih podstavkih v zelo nevarnem ravnotežju.

Kot dan prej v naselju Cusarare je bil tudi San Ignacio kot izumrl. Od raslih ni bilo videti nikjer. Pred običajnimi lesenimi hišicami so potlele brskale kokoši, na paši pa je bilo tudi precej drobnih črnih prašičev, ki so neprestano rili zemljo. Prostrani pašniki so gostili zadovoljivo število konj. Skozi ravnico ob vasi se je počasi vlekel skromen potok. Iz specialke sem sklepal, da je to začetni tok Rio Conchos.

Med potjo sem opazil v pečinah ob vznožju številnih kamnitih pregrad očitno prisotnost človeka in se kmalu prepričal, da so v teh pečinah redna bivališča.

Iz ene teh votlin je prihajalo zamolklo udarjanje kamna. Pečina je bila grobo prezidana in nad zidom je bila stena počrnela od dima. Na vrvi pred bivališčem se je sušila žehta, pred odprtino v notranjost pa se je igrala morda dve leti stara deklica. Psov ni bilo na spregled.

Nekajkrat sem zaklical in končno je prišla iz votline ženska. Vprašal sem jo, če lahko obiščem njeno bivališče. Privolila je in ob vstopu me je stisnilo pri srcu.

Razpoka v spodnjem delu visoke skale je bila stanovanje! Celotno površino sem ocenil na 50 kvadratnih metrov. Proti dnu se je strop seveda znižal. Tesno ob pregradnem zidu, ki je votlino zapiral, je bilo urejeno ognjišče. Dim je uhajal skozi luknjo. Pohištvo je bilo izredno grobo izdelano. Prej kot pohištvo je šlo za nekaj skupaj zbitih desk. Na širši deski, ki je bila zabita v tla, je viselo nekaj kuhinjske posode. Proti dnu votline je stal pograd z ležiščem.

Na sredi prostora je kakih 40 let stara ženska s kamnito kočko obdelovala mehkejšo vrsto kamna in ga mlela v prah. Iz te moke je izdelovala majhne skodelice in drugo keramiko. »Para comer«, da je lahko jedla, je povedala. Od prodaje izdelkov je prejela nekaj denarja za skromno hrano. Bila je vdova.

V trgovini obrtniških izdelkov, katero je v Creelu upravljal misijonar, so podobne izdelke prodajali za dva do tri tisoč pesov (v lirah je vrednost nekaj manj kot polovična). Ženska je imela še nekaj kokoši, ob kamniti steni pa je bila tudi manjša njiva za neizbežno koruzo. V pečini je teknel vsakdanji boj proti lakoti.

Deklci iz plemena Raramuri iz vasi San Ignacio

bi ne vedeli, da je izid odvisen le od naključja in ne od njihove volje. In morda res ne vedo.

Zapiha veter. Veter pomeni stvarnost. In zdi se, kot da je spral z reke tančico sanjavosti, upanja, želja in magičnih podob, ki so zaživele trenutek prej. In podobe so postale stvarne. Ne fantastične ne srečne ne žalostne ne nesrečne. Le vsakdanje. Postale so spomini. Morda kar se da banalni, pomivanje aluminijastih menažk z vrstniki na taborih, koliko časa je že minilo od takrat, postavljanje šotorčka na vlažnem produ, nabiranje dračja, prižiganje ognja, glas kitare, ki se razlega v daljavo. Veter in spomini. Zapiha, in mimo so. Veter prinaša skrbi.

Moram se premakniti od tod, saj se mrak hitro vtihotaplja nad gladino reke. Svetloba na reki je ugasnila, sonce je zašlo, prižgali so umetne luči. Luč ne sme biti umetna. Luč je sreča, umetna sreča pa ne obstaja. Sreča mora privreti iz duše, ne moreš je ustvariti, ko si jo zaželiš, z enim prižigom, z eno samo kretnjo.

Pomislim na tiste, ki imajo svoje stalno mesto ob reki. Nimam pravice, da sodim o njih. Živijo v svojem svetu, jaz pa moram njihov svet spoštovati. Vsak ima pravico sanjati, kot se mu zljubi. Ob reki čakaš in hrepeniš in sanjaš, vendar je treba sanje vedno uresničiti, če ne, ostanejo prazne, plitve, sterilne. Prav to je velika umetnost: stati ob reki in to stanje ostvariti. Verjeti v njega in ga doživeti do dna. Živeti svoj svet in ga prenesti na vse vesoljstvo, živeti svoje stvarno življenje s svojim svetom v srcu, polnim sanj in notranje lepote.

6. ODHAJANJA DUŠAN JELINCIĆ

Na nabrežju ljudje kockajo za denar. Še policaji so zraven, ki bi morali že profesionalno izgubiti vse utvare in tudi drugim prepovedovati iskanje umetne sreče v kockah. In morda je sreča teh razcapanih, le na prvi pogled poraženih ljudi, prav v iskanju te sreče, v igri sami, v trenutku, ko se kocka izkotali iz hrapave, ožuljene in morda umazane človekove dlani in pristane na igralni mizi ali na tleh. Morda jim je dovolj ta trenutek upanja, ta utrinek sekunde, ko je kocka v zraku, da dosežejo kanček sreče. In ko na koncu zbereš skupaj te trenutke, te utrinke, te kančke nič, imaš že zaklad. Zelo zatopljeni so v igro, vsak nad svojim metom kocke, kot

Naročnina: mesečna 20.000 lir - celoletna 240.000 lir; v SFRJ številka 5.- din, naročnina za zasebnike mesečno 70.- din, polletno 390.- din, letno 780.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761.

Oglas: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLI-EST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglasi: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu, IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

četrtek, 2. avgusta 1990

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax (040) 772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax (0481) 532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Cian italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Ob vse glasnejših zahtevah po mednarodnem posredovanju

Liberijske vladne enote so krenile v protinapad

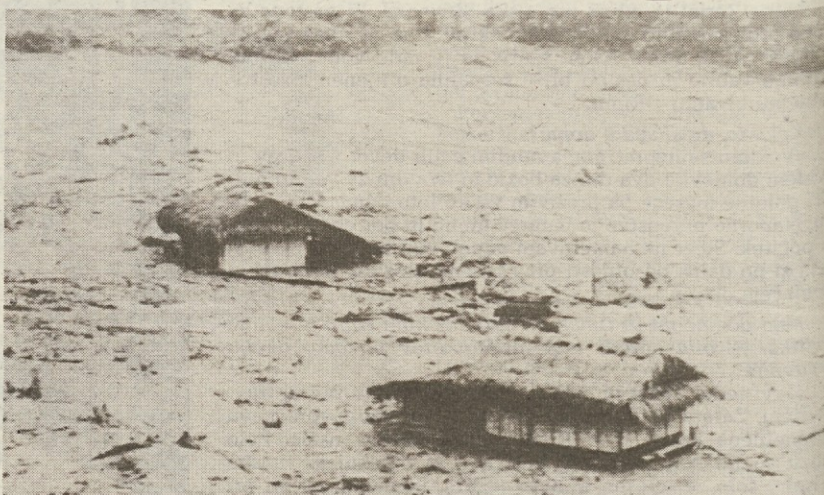
MONROVIA — Vojaške čete, zveste vladi predsednika Doa, so po težavah v prejšnjih dneh odločno krenile v protinapad. Po informacijah mednarodnega Rdečega križa naj bi zasedle izgubljene položaje v liberijskem glavnem mestu, med drugim tudi ministrstvu za finance in obrambo. Kaže, da je upornike povsem presenetil poseg svežih sil, tj. 500 vojakov, ki pripadajo plemenu Samuela Doa. Sedanji predsednik je vladnim vojakom hkrati ukazal naj preženejo upornike iz mestne četrti, v kateri se nahajajo tuja diplomatska predstavništva. Tuje ambasade so namreč od predvčerajšnjim v rokah sil Narodne osvobodilne voj-

ske, tj. ene od dveh rivalskih uporniških skupin. Ni znano, ali je protinapad uspel, kakorkoli že pa so ulice Monrovie bile včeraj prazne kot nikoli doslej. V mestu je povsem zmanjkala hrana, elektrika in voda. Precej ljudi se je zateklo zlasti v ameriške vojaške objekte; tam naj bi jih bilo celo 33 tisoč.

Samuel Doe je v intervjuju za BBC medtem zanikal vesti, po katerih naj bi vladne čete v ponedeljek pobile 600 ljudi. Do pokola je prišlo v nekem zbirnem begunskem naselju, skoraj vsi pa so bili pripadniki plemen, ki podpirajo Liberijsko narodno domoljubno

fronto Charlesa Taylorja in Narodno osvobodilno vojsko. Oglasila se je tudi Organizacija afriške enotnosti, ki je preko njenega generalnega tajnika Salima Ahmeda Salima zahtevala vojaški poseg Washingtona. Že več tednov pluje nedaleč od Liberije ameriško vojaško brodovje, vendar kaže, da želijo ZDA rešiti problem po diplomatskih poteh. Ameriški veleposlanik pri OZN Thomas Pickering je namreč izjavil, da bodo ZDA podprle morebitno zahtevo liberijske vlade po sklicu Varnostnega sveta. Kaže, da se pri OZN nagibajo k posredovanju spora, sam Perez De Cuellar pa naj bi se srečal s predstavniki liberijske vlade.

Huda ura na Filipinih

MANILA — Spricho silovitih monsunskega nallivov je na Filipinih izgubilo življenje več kot 1600 ljudi, precej pa je bilo tudi materialne škode. Na sliki (telefot AP) vidimo »ostanke« v nekem opustošenem naselju.

Pri Caltanissetti našli tri zoglenela trupla Najbrž gre za žrtve mafijskega obračunavanja

Pri Reggio Calabrii umorili gradbenika

REGGIO CALABRIA — V predmestju Reggio Calabrie je umrl v atentatu 49-letni Demetrio Crucitti, drugi dve osebi pa sta bili lažje ranjeni. Crucitti se je peljal s svojim blindiranim fiatom 127, ko sta se mu približala dva neznanca na motorju, ki sta streljala vanj iz kalašnikov in iz pištole kalibra 9. Gradbenik Crucitti je bil pri prči mrtev, 53-letni delavec Paolo Strati, ki je bil z njim v avtomobilu, pa je bil težje ranjen. Zdravniki so dejali, da je njegovo stanje precej kritično.

Zaradi divjega streljanja na ulici je bila po naključju ranjena tudi 82-letna Giovanna Vitale, ki so jo sprejeli na oddelku za hitro pomoč bolnišnice Ospedale Riuniti. Gospa Vitale je bila vsekakor le lažje ranjena, zato bo kmalu zapustila bolnišnico.

Crucitti je bil menda član 'ndranghete in pripadnik družine De Stefano, ki se bori za premoč v Reggio Calabrii.

CALTANISSETTA — Malo po polnoči je patrulja karabinerjev odkrila posmrtno ostanke treh oseb, ki so zgorele v avtomobilu v kraju Agro Mazzarino pri Caltanissetti. Karabinerji so kasneje ugotovili, da je ogenj izkazal trupla Luigija in Giuseppa Tambèja, 24- in 21-letnih bratov, ter 23-letnega Calogera La Piane.

Karabinerji so našli avtomobil v težko dostopnem kraju Gibilscemi, ki je oddaljen pet kilometrov od državne ceste Mazzarino-Gela. Da se na odročnem odcepu dogaja nekaj neobičajnega, je prvi ugotovil gozdni čuvaj protipožarne enote. Straža je obvestila kolege, ki so prihitelina kraj ravno v času, da so pogasili ogenj, ki je že načel bližnji gozdiček. Sredi pogorišča so nato našli ostanke alfe romeo 164, ki je bila last enega bratov Tambè.

Sorodniki umrlih fantov so dejali preiskovalcem, da so se Luigi, Giuseppe in Calogero odpravili proti večeru v Mazzarino, vendar niso znali povedati s kakšnim namenom. Trojica, ki je bila po rodu iz Riesija pri Caltanissetti, ni nikoli imela opravka s pravico.

Krajevne oblasti so včeraj zjutraj odprle preiskavo, v kratkem pa bo moral podati rezul-

tate izvidov tudi zdravnik, ki bo že danes popoldan izvedel obdukcijo, saj bo šele takrat mogoče ugotoviti, če so fantje zgoreli v avtomobilu, ali če je kdo skušal z ognjem zbrisati sledove trojnega umora.

Kraj, v katerem je bil parkiran avtomobil, je namreč res težko dostopen, zato preiskovalci menijo, da so trojico umorili v kakem drugem kraju in nato pripeljali alfo na kraja, ki ga pozna malo ljudi. Območje Gibilscemi obdajajo grmičasti gozdički, ki jim krajani pravijo »cugna da galera«, in iz katerih je zelo težko najti pot.

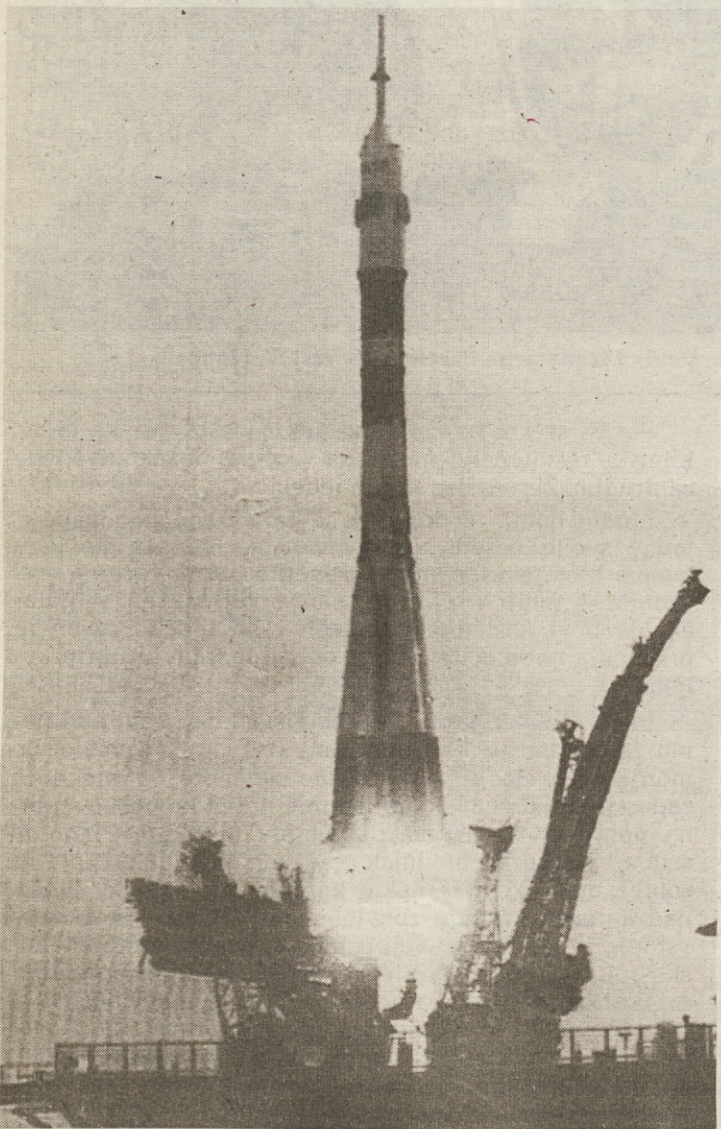
Brata Tambè in delavec La Piana bi bili zato lahko nove žrtve krajevne mafije, ki je zelo aktivna še posebno na področju zakupov javnih del. Oba brata sta namreč delala v družinskem podjetju, ki je večkrat tekmovalo za kak pomebni zakup. Oče bratov Tambè, Calogero, je ena tolikih mafijskih žrtev. Leta 1983 je izginil neznano kam, potem ko je sedel v avtomobil z dvema neznancema. Calogero Tambè je imel nekaj odprtih računov s pravico, predvsem zaradi domnevnega sodelovanja z mafijskimi družinami.

Najstarejša obrt na svetu brez davkov

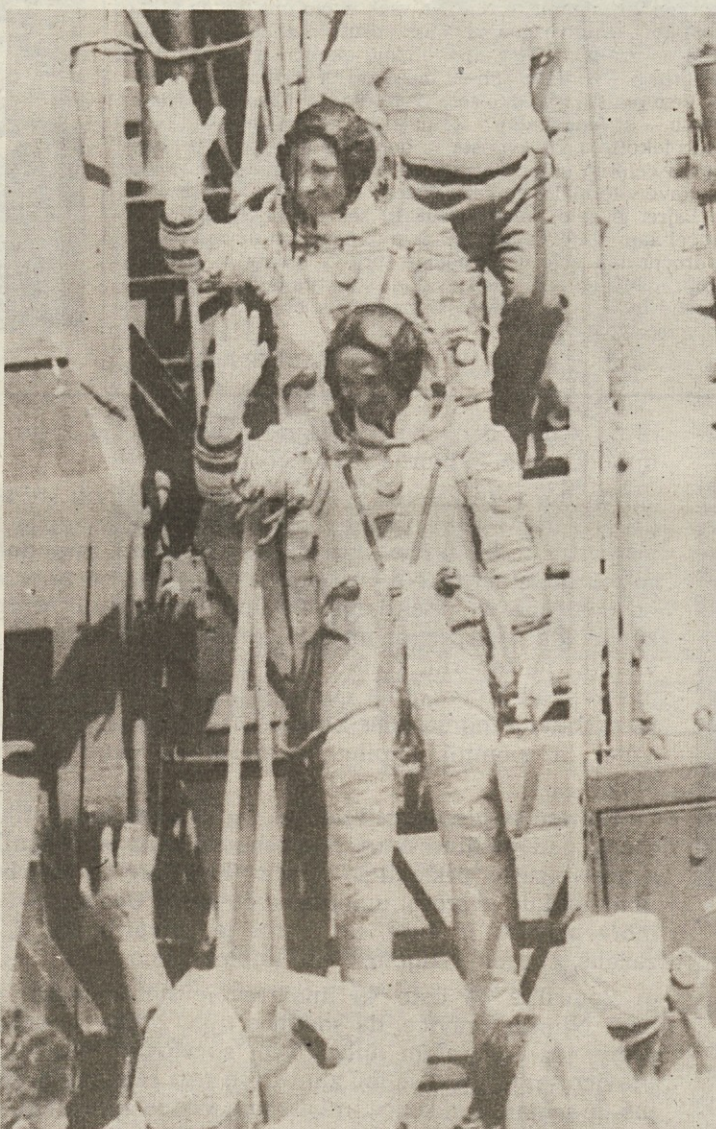
RIM — Osebe, ki se ukvarjajo z najstarejšo obrtjo na svetu, lahko spijo spanje pravičnega. Podtajnik ministrstva za finance De Luca je namreč odredil, da prostitutke niso dolžne plačevati davkov na zaslužek.

Zadevo je utemeljil tudi na podlagi nekaterih členov pravilnika o davčnem sistemu. Prostitucija je nezakonita obrt, meni De Luca, zato je nemogoče kvantificirati zaslužek posameznikov. Nekateri se s poslom ukvarjajo redno in nimajo drugih dohodkov, nekateri pa to počnejo občasno, nemara za to, da zaokrožijo skromno bilanco. Če bi zaslužek prostitutk obdavčili, bi lahko povzročili velike diskriminacije med raznimi »kategorijami«. Poleg tehnične plati pa je De Luca omenil tudi moralno plat zadeve: prostitucija ni noben poklic, pač pa svobodna izbira in kot taka ne pride v poštev v davčni prijavi.

Izstrelitev s kozmodroma v Bajkonuru

S sovjetskega kozmodroma v Bajkonuru sta včeraj poletela v vesolje kozmonavta, ki bosta zamenjala posadko vesoljske postaje Mir, ki je v vesolju že od 11. februar-

ja. Genadija Manakova in Genadija Strekalova (slika desno) bo pripeljala do Mira vesoljske ladjice Sojuz TM-10 (slika levo), v vesolju pa na novo posadko čakata Anato-

lij Solovjev in Aleksander Balandin, ki sta do pred kratkim imela polne roke dela, da sta popravila nekatere okvare na napravah, zaradi katerih sta tvegala življenje.

V Turinu aretirali peterico tamilskih kurirjev droge

TURIN — Turinska finančna straža je z obširno akcijo, ki je trajala več dni, pretrgala trgovsko mrežo mamil med Indijo in Italijo. Prejšnji teden je na turinskem letališču ustavila Tamila, ki je pripotoval iz Zürichja s ponarejenim potnim listom. V kovčku, ki ga je imel pri sebi, pa je finančna straža našla pet kilogramov heroina. Natančnejša preiskava je pokazala, da je Tamilec le eden od kurirjev večje organizacije, ki je preko Švice tihotapila mamilo iz Indije v Evropo. V Turinu si je organizacija uredila vmesne postaje. Finančna straža je namreč v dveh vačjih stanovanjih, ki so jih imeli v najemu tuji državljani, našla tri kilograme najčistejšega heroina, vrednega najmanj dvanajst milijard lir, in nekaj deset milijonov v lirah in dolarjih. Aretirala je tudi pet Indijcev oziroma Tamilcev, med temi je tudi domnevni voditelj organizacije Matalil Parambil.

Nenavaden preizkus izraelske tajne službe

JERUZALEM — Sovražnikove značajske poteze lahko spoznamo na več načinov. Izraelska tajna služba, Mossad, je nekemu uglednemu grafologu predložila anonimno pismo, da bi analiziral pisavo. Rezultat je bil dokaj presenetljiv. Pismo naj bi napisala oseba, ki je »sposobna hitrih in ekstremnih odločitev, je podvržena nenadnim razpoloženskim spremembam, je temeljno neustrašna in teži k nasilju. Oseba je nevarna ljudem, ki živijo v njeni neposredni okolici. Križana nebesa, tega človeka je treba takoj zapreti v bolnišnico!«

Prestrašeni grafolog ni vedel, da je analiziral pisavo iraškega predsednika Sadama Huseina, Mossad pa sedaj končno ve, s kom ima opraviti.

Učinkovit nasvet tekmecu

HOLLYWOOD — Kralj rock'n rolla, Elvis Presley, ki je nastopil tudi v številnih bolj ali manj uspešnih glasbenih filmih, se je menda tako vživel v razne vloge, ki so mu jih dodelili, da je včasih le s težavo ločil med resnico in fikcijo. V zadnji biografski knjigi, ki jo je napisal Earl Greenwood, je med drugim omenjen tudi dogodek, ki je vročekrvnega Elvisa stregnil. Med snemanjem nekega filma se je namreč pregoreče spogledoval z igralko Juliet Prowse, ki pa je že oddala srce slovitemu Franku Sinatri. Stari Frank ga je zato obiskal v spremstvu dveh telesnih straž, ki nista imeli ravno dobrohotnega videza. Greenwood piše, da sta se tekmeca sporazumela kar brez besed.